

LEOPOLDOV

6/2013

**DNES Mikuláš, lampióny,
trhy, realita, nostalgia**

Župana sme zvolili v druhom kole

Župy, teda samosprávne kraje, ročne hospodária až s 1,14 miliardou eur a majú významné kompetencie. Od rozhodnutí župných politikov a úradníkov záleží, na akej úrovni budú v regiónoch stredné školy, nemocnice, domovy dôchodcov, divadlá, galérie, múzeá či knižnice, ale rozhodujú aj o tom, koľko peňazí a kam pôjde na opravu ciest II. a III. triedy. Samosprávne kraje schvaľujú aj cestnú daň, grafikony a ceny v prímestskej autobusovej doprave, dotujú umelecké školy, poskytovateľov sociálnych služieb, kultúru a šport. Vedenie župy môže ovplyvniť aj to, koľko peňazí a na ktoré projekty bude do regiónu prúdiť z eurofondov. Kto bude rozhodovať o týchto oblastiach v Trnavskom samosprávnom kraji, mali sme možnosť rozhodnúť vo voľbách do vyšších územných celkov, teda žúp, ktoré sa na celom Slovensku uskutočnili v sobotu 9. novembra 2013 v čase od 7. do 22. hodiny. V Leopoldove sme mali možnosť odovzdať svoj hlas v troch volebných okrskoch. V Trnavskom samosprávnom kraji sa o post predsedu (župana) uchádzalo vedno šesť

kandidátov – József Berényi (SMK, OKS), te-
rajší predseda Tibor Mikuš (nezávislý s pod-
porou Smeru, SNS, KSS), József Nagy
(Most), Jozef Ravasz (SRU), Andrej Richnák
(Nový parlament) a Ivan Uhliarik (KDH,
SDKÚ). V tých krajoch, kde ani jeden z kan-
didátov na predsedu nezískal absolútnu väč-
šinu odovzdaných hlasov, sa uskutočnilo
druhé kolo volieb v sobotu 23. novembra
2013. A to bol aj prípad Trnavského sa-
mosprávneho kraja, kde doň postúpili dote-
rajší župan Tibor Mikuš a József Berényi.
Zastupiteľstvo Trnavského samosprávneho
kraja tvorí 40-členný poslanecký zbor, tvo-
rený poslancami z jednotlivých obvodov
kraja. V Hlohovskom okrese (obvode) sa o
priazeň voličov uchádzalo týchto dvadsať-
dva kandidátov: 1. Mgr. Branislav
Andreanský, 35 rokov, konzultant, kouč,
Hlohovec, KDH, SDKÚ – DS; 2. Miroslav
Bobák, 41 rokov, vrchný riaditeľ, Hlohovec,
nezávislý kandidát; 3. Mgr. Erik Bojničan,
25 rokov, politológ, Hlohovec, MOST –
HÍD; 4. PhDr. Ján Dlhopolček, 61 rokov, pe-
dagóg, Hlohovec, LS-HZDS; 5. Ing. Milan

Domaracký, 60 rokov, manažér, Hlohovec, nezávislý kandidát; 6. Ing. arch. Miloslav Drgoň, 44 rokov, architekt, Hlohovec, nezávislý kandidát; 7. Peter Dvoran, 58 rokov, primátor mesta Hlohovec, KDH, SDKÚ – DS; 8. Vladimír Filip, 65 rokov, dôchodca, Hlohovec, SNS; 9. Mgr. Alena Jelušová, 57 rokov, starostka obce Madunice, nezávislá kandidátka; 10. PaedDr. Zdenka Magulicová, 46 rokov, špeciálna pedagogička, Hlohovec, NaS – ns; 11. Milan Miklovič, 63 rokov, dôchodca, Hlohovec, ND; 12. Lubomír Paulík, 50 rokov, mestský policajt, Hlohovec, SRK; 13. MVDr. Oliver Pestún, 37 rokov, veterinárny lekár, Hlohovec, nezávislý kandidát; 14. Mgr. Radomír Pikna, 41 rokov, realitný maklér, Leopoldov, NaS – ns; 15. Ing. Ivan Rogovský, 61 rokov, autorizovaný stavebný inžinier, Červeník, SaS, OKS; 16. Ing. Gabriela Šporímska, 42 rokov, manažérka, Hlohovec, SMER – SD; 17. Ing. Tibor

Aj predchádzajúce voľby do samosprávnych krajov odzrkadľovali účasťou voličov mienku verejnosti, ktorá vníma vyššie územné celky ako akýsi nepotrebný novotvar, predĺženú ruku štátnej správy. Pritom však ide o samosprávny orgán, kde sa nerobia spochybiteľné konkurzy, pretože vykonávateľov závažných rozhodnutí si volíme my sami. Ľudí rozdeľujúcich v župe peniaze do mnohých segmentov, na ktorých fungovania neraz denno denne frľeme, tam teda posielame my sami, resp. možnosť poslať svojich hodnoverných zástupcov ignorujeme. To, že voľby do VÚC naozaj podceňujeme, ukázali aj tohtoročné voľby. Na Slovensku prišlo k urnám len 20 percent oprávnených voličov, v Trnavskom samosprávnom kraji dokonca prišlo voliť o rovné tri percentá menej ako v predchádzajúcich voľbách do VÚC. V Trnavskom samosprávnom kraji štatistickí zaznamenali po Trenčíne druhú najslabšiu účasť voličov – k urnám prišlo 17,46

Okrsk	Štatistika účasti				obvod/HC kraj/TT	
	1.	2.	3.	Leop.		
počet oprávnených voličov	1084	1044	1236	3364		
počet odovzdaných obálok	128	142	234	504		
platné hlasy – zastupiteľstvo	122	131	222	475		
platné hlasy – predseda VÚC	125	134	220	479/14,2%	16,6%	17,5%
2. kolo:						
počet oprávnených voličov	1085	1040	1238	3363		
počet odovzdaných obálok	130	146	248	524		
platné hlasy – predseda VÚC	128	145	246	519/15,4 %	14,2%	17,3%

Stanko, 49 rokov, starosta obce Žilkovce, KDH, SDKÚ – DS; 18. Ing. Stanislav Števo, PhD., 30 rokov, vedecký pracovník, Hlohovec, SMER – SD; 19. Peter Tvrdý, 26 rokov, štátny zamestnanec, Hlohovec, KSS; 20. Martin Vilhelm, 29 rokov, živnostník, Madunice, SRK; 21. Ing. Patrik Voltmann, 40 rokov, projektant, Hlohovec, nezávislý kandidát; 22. Ing. Miroslav Začko, 44 rokov, živnostník, Hlohovec, LS-HZDS. Spomedzi týchto kandidátov sme mali možnosť vybrať si troch.

percent voličov. V Hlohovskom okrese (resp. 3. krajskom volebnom obvode) sa na voľbách zúčastnilo 16,64 percent voličov a v Leopoldove k urnám pristúpilo 14,98 percenta, po prerátaní na odovzdané platné hlasy len 14,2 percent voličov, čo je až o desať percent voličov menej ako v predchádzajúcich voľbách pred štyrmi rokmi. Všimli si to aj členovia volebných komisií – počas týchto volieb navštívili s prenosnou urnou len jednu obyvateľku. Podobná situácia sa zopakovala aj v dru-

hom kole volieb predsedu TTSK – v Leopoldove však prišlo k urnám o pár voličov viac ako v prvom kole.

Volby predsedu

Župana alebo predsedu Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) na ďalšie štvorročné obdobie sme si v prvom kole krajských volieb nezvolili, keďže kandidát musel v celom kraji získať nadpolovičnú väčšinu platných hlasov. Len v troch slovenských krajoch z ôsmich si občania zvolili predsedov VÚC už v prvom kole.

V zvyšných piatich – vrátane nášho – prišli voliči k urnám aj po druhý raz, aby rozhodli medzi prvými dvomi kandidátmi – Józsefom Berényim a doterajším županom Tiborom Mikušom. Ten v Leopoldove v prvom kole volieb získal 60 percent hlasov. Nápadné rozdiely medzi výsledkami leopoldovských a krajských volieb odzrkadlu-

až 96 percent voličov, ktorí sa rozhodli pristúpiť k urnám.

Leopoldovčania posunuli dve ženy

Na riadení samosprávnych krajov sa v ôsmich okresoch na Slovensku zúčastňuje vedno 408 poslancov. V Trnavskom samosprávnom kraji vykonáva funkciu poslancov 40 poslancov. Hlohovský obvod pri tom v zastupiteľstve zastupujú traja poslanci. Spomedzi 22 kandidátov na funkcie poslancov postúpili z hlohovského volebného obvodu traja kandidáti, a to Milan Domaracký (13,5 %), Alena Jelušová (11,7 %) a Peter Dvoran (8,7 %). Prvých dvoch do krajského parlamentu posunuli aj Leopoldovčania (dokonca najvyšší počet hlasov získala A. Jelušová, starostka Maduníc). Rozdiel oproti voľbám v zostatku hlohovského obvodu je v tom, že v Leopoldove sa na tretie miesto prebojovala

Kandidát	1.	2.	3.	Leopoldov	%	TTSK - %
Tibor Mikuš	75	78	136	289	60,3	40,0
Ivan Uhliarik	33	35	51	119	24,8	18,26
Andrej Richnák	9	13	20	42	8,8	4,8
József Nagy	7	4	6	17	3,5	18,1
József Berényi	1	2	5	8	1,71	8,33
Jozef Ravasz	0	2	2	4	0,8	0,4
2. kolo:						
Tibor Mikuš	125	141	233	499	96,1	60,3
József Berényi	3	4	13	20	3,9	39,7

jú aj národnostnú situáciu v Trnavskom samosprávnom kraji, čo sa odzrkadlilo najmä v odlišnej podpore kandidátov politických strán SMK a Most – Híd. Kandidátov uvádzame v takom poradí, v akom sa umiestnili v Leopoldove. Percentuálne vyjadrenia uvádzame podľa počtu všetkých odovzdaných hlasov.

V druhom kole si v kraji o 20 percent polepšili obidvaja kandidáti a v Leopoldove spomedzi nich získal podľa očakávania jednoznačné víťazstvo Tibor Mikuš s podporou

Gabriela Sporímska, zakiaľ čo Milan Domaracký by sa podľa mienky Leopoldovčanov do krajského zastupiteľstva už nedostal.

Tabuľku sme zostavili podľa počtu hlasov od voličov v našom meste. Všetci traja už funkciu poslancov v krajskom zastupiteľstve vykonávali. P. Dvoran a M. Domaracký vo funkciách pokračujú aj z predchádzajúceho volebného obdobia, A. Jelušová sa do krajského zastupiteľstva vracia po 4-ročnej prestávke. Percentuálne výsledky uvádzame podľa počtu všetkých odovzdaných hlasov.

kandidát	1.	2.	3.	Leopoldov	%	obvod HC - %
Alena Jelušová	47	61	86	194	15,4	11,7
Peter Dvoran	29	32	47	108	8,6	8,7
Gabriela Sporímska	24	22	53	99	7,8	5,8
Milan Domaracký	29	20	42	91	7,2	13,5
Radomír Pikna	13	30	41	84	6,7	1,1
Miloslav Drgoň	19	22	42	83	6,6	8,2
Stanislav Števo	16	20	44	80	6,3	5,1
Tibor Stanko	25	16	36	77	6,1	4,1
Branislav Andreanský	26	20	31	77	6,1	3,7
Ján Dlhopolček	23	22	22	67	5,3	4,5
Oliver Pestún	15	20	22	57	4,5	8,13
Zdenka Magulicová	9	10	21	40	3,2	3,2
Miroslav Bobák	8	12	19	39	3,1	5,6
Patrik Voltmann	8	11	20	39	3,1	7,0
Peter Tvrдый	9	5	13	27	2,1	1,8
Vladimír Filip	4	7	14	25	2,0	1,1
Miroslav Začko	12	3	9	24	1,9	2,6
Erik Bojničan	6	3	3	12	1,0	1,4
Lubomír Paulík	2	5	5	12	1,0	1,1
Milan Miklovič	6	2	3	11	0,9	0,6
Ivan Rogovský	2	0	9	11	0,9	0,7
Martin Vilhelm	2	1	2	5	0,4	0,4

Pripravil -jh-.

VYKOLAJENÝ RUŠEŇ LÁKAL AJ ZVEDAVCOV

Ospalé sobotňajšie novembrové predpoludnie krátko pred jedenástou hodinou nedávalo na seba poznať, že by sa stalo niečo mimoriadne. Niekoľko desiatok cestujúcich nasadlo na bratislavskej hlavnej stanici do rýchlika 721 smer Leopoldov – Topoľčany – Prievidza. Tých, ktorí cestovali ďalej ako je leopoldovská stanica, bolo ešte menej, preriedili sa v Trnave, no ďalšia cesta vlakom sa im riadne skomplikovala. Príchod do železničnej stanice Leopoldov bol normálny, aj obligátne „prepriahanie“ elektrického rušňa za motorový prebiehalo podľa zvyklostí. Časť cestujúcich využila pár minút na cigaretu potajme zapálenú na nástupišti. Čas odchodu vlak dodržal, no ďaleko nezašiel – pár desiatok metrov za nástupište. V prenesenom význame by sme mohli povedať, že jeho koľaj, jednoducho povedané, nepokračovala ďalej. Čo sa vlastne na stanici v onen 9. november stalo?

Podľa oficiálnych informácií správcu železničnej dopravnej cesty, teda železníc Slovenskej republiky, prišlo k vykolaženiu rýchlika R 723 smerujúceho z Bratislavy do Prievidze, a to v železničnej stanici Leopoldov. Vlak po odchode zo stanice namiesto na koľaj, vedúcu do Hlohovca a Zbehov, vošiel omylom na koľaj č. 9a, ktorá je slepou koľajou a po niekoľkých desiatkach metrov je ukončená zarážadlom. Rušeň známy ako okuliarnik 754 072-7 prerazil zarážadlo a vyšiel z končiacej koľaje všetkými podvozkami. Rušeň zostal mimo koľaj a štyri vozne na koľaji 9a. Jednoducho povedané, rýchlik odchádzal z 9. koľaje, ale odvrtná výmena smerovala do slepej koľaje č. 9a, kde nabehol na ukončenie slepej koľaje. Jednoduché drevené zarážadlo sa po silnom náraze rozbilo a okrem pár triesok zostali z neho len dve kovové súčasti - nárazníky. Rušeň bol na niekoľkých miestach poškodený a pre-

deravila sa aj naftová nádrž. Hneď po udalosti začali pracovníci správcu železničnej infraštruktúry robiť potrebné úkony na nápravu situácie. Našťastie, vo vlaku sa nik nezranil. Nebolo treba ani prerušiť dopravu, až na spomínanú koľaj 9a, ktorá bola z dopravy vylúčená až do 19,40 hod.

Hneď po nehode museli byť zabezpečené všetky úkony na zabezpečenie poškodeného rušňa 754 072-7. Na mieste udalosti zasahovali príslušníci Hasičského a záchranného zboru Okresného riaditeľstva v Piešťanoch, hasičská stanica Hlohovec. Príslušníci zboru vykonali na lokomotíve protipožiarne opatrenia a zabezpečili zachytenie unikajúcich prevádzkových kvapalín, ktoré v dôsledku nehody vytekali z palivovej nádrže lokomotívy (podľa vyjadrenia rušňovodiča sa v palivovej nádrži nachádzalo približne dvetisíc litrov paliva). Potom sa mohlo začať so spätným nakolajovaním rušňa.

Podľa hovorkyne Železníc Slovenskej republiky prišlo aj k neplánovanej výluke trakčného vedenia na koľajach 5 - 9 od sobotňajšej 20,40 h až do nasledujúceho dňa. Rušeň sa podarilo nakolajiť až v nedeľu ráno o 6,00 h a po polhodine bolo na spomínaných koľajach spustené aj trakčné vedenie. Rušeň bol potom ponechaný na koľaji 9a až do príchodu pojazdnej dielne a ďalších pomocných technických prostriedkov dopravcu. Z dôvodu nehodovej udalosti musela Železničná spoločnosť Slovenska ešte v sobotu odrieknuť niekoľko vlakov. Okrem „vykoľajeného“ vlaku R 723 aj Os 5133 Zbehy – Nitra, ktorý je prípojným vlakom od zrušeného rýchlika. Riešenie problematickej situácie v časti stanice obmedzilo aj premávku niektorých ďalších vlakov. Aj niektoré osobné vlaky na trati Leopoldov – Nitra a späť boli zmeškané (Os 5108 a Os 5109 a R 724 Remäta z Prievidze do Bratislavy) a jeden z rýchlikov na hlavnej trati (R 607 Liptov Bratislava – Leopoldov – Košice). Cestujúcim sa, našťastie, nič nestalo, ale isto neboli natešení, keď im museli pracovníci železničného prepravcu oznámiť, že musia počkať na ďalší vlak, prípadne si nájsť alternatívny spôsob dopravy.

Vďaka sobotňajšej veľkej medializácii tohto kuriózneho prípadu sa rušeň stal počas celej nedele centrom záujmu zvedavcov. Cesta mnohých obyvateľov mesta a okolitých obcí viedla

počas nedeľnej popoludňajšej prechádzky práve týmto smerom – aby sa medzi dvomi panelovými ohradníkmi medzi traťou a bočnou cestou pozreli na rušeň čakajúci na svoju opravu.

A aká bola príčina celej nehodovej udalosti? Pýtali sme sa Daniely Detersovej zo Železníc Slovenskej republiky. „Zisťovanie príčin vzniku nehody kategórie B1 v železničnej stanici Leopoldov doposiaľ nie je ukončené. Predpokladáme, že uzatvorenie nehody bude usku- točnené na Spoločnej operatívnej komisii. Bola zistená príčina a určený vinník, ale z dôvo- du prebiehajúceho zhromažďovania všetkých zistených skutočností sa nebudeme k uvede- nej udalosti vyjadrovať.“ V časopise Leopoldov sa k spomínanej nehodovej udalosti teda eš- te vrátíme.

Tento rok si leopoldovská železničná stanica pripomenula aj 50. výročie podobnej želez- ničnej nehody. Jedna z nehôd s nevšednou dohrou sa stala na začiatku roka 1963, takisto priamo na leopoldovskej železničnej stanici. Pri posunovaní vtedy nabehol posunujúci ru- šeň 434.1 na časť vlaku Mn 8802. Nehodu zavinil rušňovodič posunujúceho rušňa, ktorý nedodrжал najvyššiu povolenú rýchlosť 5 kilometrov za hodinu. Okresná prokuratúra ale je- ho stíhanie zastavila, lebo v prevádzkovom poriadku Rušňového depa Leopoldov nebola maximálna rýchlosť na uvedenej kolaji zapracovaná. Rušňovodič síce priznal, že o pätkilo- metrovej rýchlosti vedel, ale vďaka tejto administratívnej chybe sa vyhol stíhaniu. Pri neho- de sa ľahko zranili dvaja sprievodcovia a služobný vozeň bol ťažko poškodený.

Text a foto: Martin Jurčo

Zoborská listina a okolie Leopoldova - dokončenie

ČO PREZRÁDZAJÚ NÁZVY OBCÍ?

V našom rozprávaní o Zoborskej listine a o tom, ako vyzeralo naše okolie v stredoveku, sa dostávame pomaly nakoniec. Na južnom okraji hlohovského regiónu (na hlohovsko- sereďskom pomedzí) sa nachádza obec Siladice, vedľa ktorej takisto viedla hranica zoborského benediktínskeho kláštora. Obec sa teda po prvý raz spomína v roku 1113 ako villa Saladzic a neskôr ako Zil, Zylad. Dnes ani jazykovedci nevedia s istotou určiť, aké informácie o pôvodných Sila- dičanoch v sebe zakonzervoval názov obce. Známy historik slovenského jazyka R. Krajčovič, ktorý pochádza z neďalekých Trakovíc, názov odvodzuje od celoslovan- ského slova sila, resp. silaď, pričom konco- vé -aď označuje skupinu ľudí podobne ako v slovách čelad, mlad a podobne. Je zaujímavé, že v Zoborskej listine sa spomína aj osada Sila pri obci Krupá. Jazykovedec da-

lej usudzuje, že obec možno súvisí s hradis- kami, ktoré sa nachádzali hneď za Váhom pri osade Posádke a názov interpretuje ako názov „osady pri priestore alebo objekte, v ktorom sa prejavujú silou, donucovaním“, teda napríklad tu vykonávajú hliadky, strá- že; resp. by sme ho mohli interpretovať ako názov osady ľudí uplatňujúcich v prípade potreby fyzickú (vojenskú) silu.

Obec Siladice sa vyvinula na mieste sídliska z obdobia sťahovania národov. Prítomnosť Slovanov v tejto obci archeológovia potvr- dili už pre 5. storočie, o čom svedčia nálezy keramiky pražského typu. Na mieste starej slovanskej osady sa postupne vyprofilovalo pomerne veľké veľkomoravské sídlisko.

Uvedený výklad by sme mohli dávať do sú- vislosti s existenciou chráneného brodu a kompy na Váhu, keďže v uvedenej lokalite viedla už vo včasnom stredoveku obchodná

cesta z Nitry do Trnavy. Svedčiť o tom môže aj názov zaniknutej osady Bereg, ktorý dosvedčuje, že istotne tu bol brod cez rieku Váh, cez ktorý mohli prejsť aj ťažké povozy. Aj to, že susedná obec Horné Zelenice so staručkým kostolom je zasvätená sv. Martinovi, patrónovi pocestných a ochrancovi obchodných ciest potvrdzuje existenciu obchodnej cesty Siladiciach.

Možný, ale nie veľmi pravdepodobný je však aj iný výklad, ktorý pripúšťa prvú zmienku o obci z roku 1113 v podobe Saladizc. Názov možno motivovala špecifická poľnohospodárska (agrotechnická) výroba a môže súvisieť s výrobou sladu. Slovo salad (slad) dokumentuje dokonca aj Anton Bernolák vo svojom významnom historickom lexikografickom diele Slovár (4, heslo 2994: szaladinum, szalad, polenta, synonymum mláto). Termín polenta sa v latinčine používal ako pomenovanie jačmenného sladu i jačmennej kaše. V obci sa tak mohol dorábať aj kvalitný jačmenný slad. Ktovie, možno aj sladici, ktorí vyrábali slad z kvalitného jačmeňa, patrili medzi služobnícke a zamestnanecké názvy veľkomoravského typu, ako boli napríklad Dvorníky (osada ľudí starajúcich sa o veľmožský dvor), Voderady (osada ľudí starajúcich sa o brehy riek), Lovce (osada lovcov) a ďalšie.

Kúsok za Váhom sa nechádza ďalšia obec, ktorá sa spomína v Zoborskej listine. Sú ňou Bojničky. Ľudová etymológia o názve obce, ktorá sa spomína v roku 1113 ako Boencza, hovorí, že „obec dostala svoje meno pravdepodobne po zbojníkoch, ktorí boli usadení v lesoch, alebo podľa odboja alebo od boja“ (kronika obce). Pôvodný názov obce pravdepodobne znel ako Bojnici alebo Bojnička. Na základe podoby zaznamenatej v Zoborskej listine predpokladáme, že názov vznikol zo slova bojňa alebo bojníca, ktoré malo význam „miesto bojov, bojisko“. Historici zaznamenali, že obec bola v polovici 13. storočia takmer úplne vypálená Tatármi. Názov obce môže odzrkadľovať aj to, že obec stála v „nárazníkovej zóne“ druhej uhorskej pohraničnej línie hra-

dov a hradísk, pretože leží medzi hradom Hlohovec a zaniknutým strážnym hradiskom na Posádke.

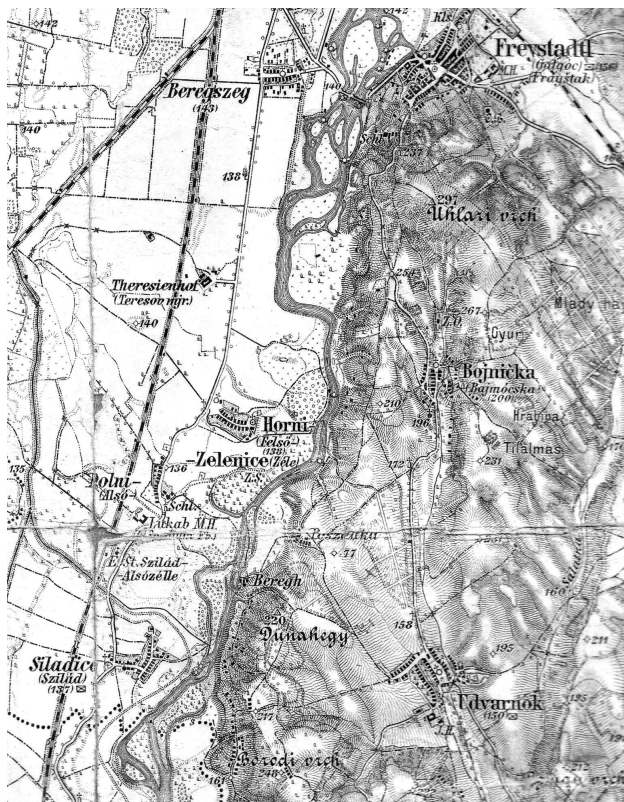
Jazykovedec R. Krajčovič názov Bojničiek dáva do súvislosti so slovom bojný s významom „bojovný“. Podľa neho ide o označenie osady ležiacej pri vojenskom (obranom, strážnom) objekte alebo strategicky dôležitom mieste. Argumentuje vznikom obce pri stredovekom hrade pri Posádke alebo Hlohovci. Nech už je to akokoľvek, názov obce Bojničky odzrkadľuje, že vznikla na alebo pri bojisku.

Za riekou Váh a za Hlohovcom ležiace Horné Otrokovce sa spomínajú v roku 1113 ako Adradic, neskôr ako Otroc, Otroky, Atrak. Nevedno naisto, či v Zoborskej listine sa uvádzajú dnešné Otrokovce, lebo podľa listiny by pri obci mal tiecť potok s názvom Bystrica. Môže to však byť starší názov dnešného Stoličného potoka, ktorý v katastri obce tečie. Všeobecne sa prijíma názor, že názov Otrokovce vznikol zo slova otrok s motiváciou „osada obývaná otrokmi“, resp. „osada so zhromaždiskom otrokov“. Dokonca sa občas pripúšťa, že podobnú motiváciu možno má aj názov nedaľskej obce Zbehy (1296 Izbegh), ktoré vzniklo zo slova zbeh. Otrokmi sa aj vo veľkomoravskom období často stávali zajatí vojaci a zbehovia. Je však zaujímavé, že zo stredoveku máme doložené aj rodné meno Izbeg. Pôvod tohto slovanského mena je domáci a postupne ho prevzali spolu s osobnými menami Bezprim, Miko, Vojtech a inými od domáceho obyvateľstva aj Maďari. Vráťme sa však k názvu Otrokovce, ktorý takisto mohol vzniknúť z osobného mena Otrok, ako je to napríklad aj v prípade českých Otrokovíc. Nemôžeme sa čudovať, že starí Slováci by niekomu dali meno Otrok. Pôvodné mená totiž vznikali z obychajných slov, a tak máme aj v stredovekých listinách zachované doklady na mená Uzda, Strmeň, Koč, Ded a podobne. V takomto prípade by názov obce motivovalo vlastníctvo obce, príp. by bola pomenovaná podľa zakladateľa alebo iného význam-

ného predstaviteľa rodu (obce).

Susediaca obec Tepličky (náreč. Fornosek), ako sa na prvý pohľad zdá, je podstatne mladšia ako susedné obce. Roku 1406 sa uvádza ako Forrozeg. Maďarský doklad odvodzujeme z maďarských slov forró „teplý, horúci“ a zeg-zug „kút“. Názov motivovala existencia termálnych prameňov medzi obcami Koplotovce a Tepličky. Sama obec je istotne staršia. Pomerne často sa s ňou preto stotožňuje doklad z r. 1113, kde sa spomína osada (villa) Tavvicz v susedstve teplého prameňa, ležiaca v blízkosti obcí Koplotovce (Locuplot) a Červeník (Bin), ako sa jej miesto opisuje v Zoborskej listine. Názov rekonštruujeme ako Tavice (koreň tav- k slovu tav-iti, prípona -ice), azda s motiváciou „miesto s horúcou vodou, ktorá rozpúšťa, taví minerály“. Stotožnenie dokladu villa Tavvicz (1113) s dnešnou obcou Tepličky sa zdá byť správne, pretože neďaleko od obce sa nachádzajú tri vlašné sírnaté-vápenaté a vápenato-horečnaté pramene s teplotou 20 – 35 °C. To, že slovo tavíť je naozaj staré a už dávno existovalo v slovnej zásobe, dokladá aj staré české osobné meno Tavík, z ktorého zasa vznikol podľa svojho zakladateľa obce názov Tavíkovice. V roku 1948 sa Fornoseg premenoval na Tepličky. Aj tento názov motivovalo to, že pri obci vyvierajú teplé a v zime nezamrzajúce pramene – vznikol zo zdrobneniny slova teplica, teda teplý prameň.

Na a napokon hranica benediktínskeho zoborského opátstva viedla aj okolo obce Koplotovce. V Zoborskej listine sa uvádza ako Locuplot, v neskorších obdobiach ako Coplat, Koploth). V minulosti zvädzala po-

doba Locuplot interpretovať túto podobu ako zložené slovo vzniknuté spojením latinského termínu locus „miesto“ a slovan-ského slova plot. Takáto možnosť je nepravdepodobná a medzi názvami obcí a miest nemáme takéto latinsko-slovenské skomoleniny. Názov pravdepodobne znel ako Lukoploty a vzťahoval sa na „obec s okrúhlymi plotmi“ alebo „obec dookola ohradená plotom“, resp. jednoduchým dreveným kruhovým opevnením. Podoba zo Zoborskej listiny (Locuplot) vznikla asi ako písárová chyba.

Tu sa naše rozprávanie o Zoborskej listine a okolí Leopoldova končí. Aj názvy týchto osád v sebe zachovávajú vždy samostatný a osobitý príbeh každej z obcí a ich zakladateľov.

J. Hladký (Siladice a Bohničky na výreze mapy z roku 1917; archív autora)

V zastupiteľstve sa uvažuje o perspektíve pietneho miesta, ale aj o prevezení pamiatok

AKÝ BUDE OSUD STARÉHO CINTORÍNA?

Aj keď v spojení *Starý cintorín* by sa malo písať malé písmeno s, v povedomí Mestečanov sa ustálilo už ako vlastné meno tak, ako pre staršiu generáciu sa ustálilo ako miesto piety a spomienok na rodinných príslušníkov či známych, ktorí zo živého vedomia mesta odišli pred pol storočím alebo ešte skôr. Pre mladšiu generáciu zasa ako miesto, kde sa môžu skryť pred ruchom všedného dňa, pre tých ešte mladších zasa ako miesto, kde sa môžu ukryť pred očami rodičov.

Tak či onak, keď sa vedenie mesta na prelome 80. a 90. rokov minulého storočia rozhodlo premeniť staré pohrebisko na zónu piety a oddychu a tomu prispôbilo aj výzor celého objektu, pôvodný cintorín sa postupne pretvoril na park. Nainštalované bolo osvetlenie, ktoré nemal ani park na námestí, pribudli dláždené chodníky, pri zadnej bráne vznikla nová ohrada a po terénnych úpravách sa skultivoval celý priestor tak, že keď bol pokosený, mohol čímsi konkurovať azda aj známemu bratislavskému Ondrejskému cintorínu. To však už bolo dosť dávno... a dnes poslanci znovu rozmýšľajú, aký osud určia Starému cintorínu, keďže čoraz viac je v pozornosti vandalov.

Detail kríža pri hlavnom vstupe
od Hlohovskej cesty.

Na pôvodnom cintoríne sa začalo pochovávať v druhej polovici 18. storočia a až do obdobia zrušenia pohrebiska sa tu zachovalo niekoľko cenných náhrobníkov, napríklad hrobka významnej rodiny Schoberovej a vedľa nej náhrobník Jozefa Szabóa, ktorý väznicu riadil ešte pred Ernestom Schoberom v rokoch 1877 – 1897 a vedenie väznice prevzal po význačnom európskom reformátorovi väzenského systému Emilovi Taufferovi. O zničenie týchto a ďalších cenných náhrobníkov sa postarali vandali už roku 1993. Pováňané a polámané náhrobníky podnes ležia na cintoríne. Torzá najviac poškodených schoberovských náhrobníkov vedenie mesta dalo previesť na dvor mestského úradu, kde sú podnes.

Kamenosochár neodporúča kríž previezť

Vandali postupne upriamili pozornosť aj na novší kríž s plastikami ukrižovaného Ježiša a

Panny Márie, ktorý nechala v roku 1908 pri novom vstupe na cintorín zo strany Hlohovskej cesty postaviť Katalín Piováčiová. V 90. rokoch obidve zničené plastiky sa podarilo zásluhou iniciatívou pani Vranskej obnoviť a pred tromi rokmi plastiky vandali zničili opäť. Keď si poslanec Miloš Jančár všimol, že vandali sa začínajú zaujímať aj o starší a pekne zachovaný kríž na staršej, východnej časti cintorína, spolu s ďalšími poslancami v septembri inicioval prevezenie pamiatok na súčasný cintorín. Po obhliadke cintorína, na ktorej sa zúčastnil a konštruktívnymi radami prispel aj pán farár Dr. Patrik Bacigál, sa poslanci vrátili aj k otázke perspektívneho využitia areálu. Do diskusie na požiadanie poslancov sa zapojil aj hlohovský kamenosochár Vincent Vadovský, ktorý však neodporučil demontovať a premiestňovať najmä najcennejšiu pamiatku – centrálny kríž pri zadnej bráne z roku 1798.

Napokon poslanci nechali problém otvorený s tým, že sa pokúsia bývalý cintorín viac otvoriť verejnosti, čím by sa eliminoval aj záujem vandálov o toto miesto. Do úvahy prichádza organizovanie umeleckých podujatí vo vonkajšom priestore, niektorí obyvatelia by tu v jednej časti radi zriadili krížovú cestu, iní hovorili o možnosti vytvoriť tu detské ihrisko. Istotne sa bude dať zladať viacero spôsobov využitia tohto priestoru. Do uvažovania o perspektíve areálu mali možnosť zasiahnuť aj obyvatelia prostredníctvom dotazníka, ktoré v novembri distribuovali pracovníci mesta do domácností. Predstavy občanov chcú poslanci zohľadniť pri ďalšom rozhodovaní o osude Starého cintorína, ale aj ďalších objektov v meste (názorom občanov sa budeme venovať nabudúce, keďže do uzávierky časopisu ešte nebola anketa vyhodnotená).

Ak by mesto pamiatky napokon neprevádzalo na súčasný cintorín, boli by artefakty starej leopoldovskej cintorínskej architektúry umiestnené na jednom mieste na cintoríne a boli by tak zároveň symbolickou pamiatkou na Leopoldovčanov, ktorí tu spočinuli v ostatných troch storočiach. Na riešenie využitia zvyšného priestoru si tak ešte chvíľu počkáme.

Dejiny Starého cintorína predstavíme v ďalšom čísle.

(jh, kv)

Kríž z roku 1798 pri bývalom hlavnom vchode od ihriska.

Žijeme v stredne znečistenom okrese

Ešte v máji Obvodný úrad životného prostredia v Trnave doručil mestské úradu Program odpadového hospodárstva Trnavského kraja. Je to strategický dokument o odpadovom hospodárstve na roky 2011 až 2015. Bol vypracovaný v nadväznosti na Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015 vychádza z vyhodnotenia predchádzajúceho rovnomeného dokumentu na roky 2006 až 2010, z analýzy súčasného stavu a aktuálnych aj perspektívnych potrieb v oblasti odpadového hospodárstva.

O polovicu odpadov viac

Okrem toho, že rozsiahly dokument určuje koncepciu riešenia odpadového hospodárstva a spôsob nakladania s odpadmi v okresoch Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec a Piešťany, má výpovednú hodnotu aj pre čitateľa laika. Opisuje vývin produkcie jednotlivých odpadov v rokoch 2005 až 2010 podľa okresov, ale aj mieru ich ďalšieho zhodnocovania. Poslúžiť tak môže v koordinovaní zakladania ďalších skládok či zberných dvorov a v lepšom zhodnocovaní odpadov tak, aby čo najmenej končili na riadených skládkach a aby sa v čo najväčšej miere recyklovali. Zo štúdie vyplýva, že napríklad zberné dvory sú len v 46 zo 197 obcí v kraji. V katastrálnom území Leopoldova počítala banskobystriická firma Detox s vytvorením zberného centra pre nebezpečný odpad, čo sa však nepodarilo zrealizovať. Z analýzy vyplýva, že najviac vyprodukovaného odpadu pochádza z priemyselnej výroby a stavebníctva, ale ani množstvo bežného komunálneho odpadu, ktorý sa tvorí v domácnostiach, nie je zanedbateľný a jeho produkcia narastá. Napr. kým v roku 2005 v okrese Hlohovec vyprodukoval každý obyvateľ 293 kg odpadu za rok, v roku 2010 to už bolo 439 kg (v absolútnych číslach v okrese: 2005 – 13241 ton ročne, 2010 – 19882 ton za rok. Produkujeme aj veľké množstvo nebezpečného odpadu, ktorý je náročnejší na ďalšie spracovanie, resp. likvidáciu – pohybuje sa medzi polovicou a tromi štvrtinami množstva komunálneho odpadu.

Tony odpadu sa darí recyklovať

Cieľom zberu a separácie odpadu je jeho spracovanie a prinavrátenie v čo najvyššom množ-

stve naspäť do výroby či iného zužitkovania – teda recyklácia. Najlepšie sa to darí pri odpadoch, ako je papier, kde sa darí materiálovo zhodnotiť až 80 percent vyzbieraného papiera, 18 % sa zhodnocuje ináč (napr. výroba energie) a len jedno percento skončilo na skládkach. Pri ostatných odpadoch miera zhodnotenia kolíše: pri plastoch je to od 30 do 57 percent (ďalších najmenej 20 % končí na skládkach), pri čistiarenských kaloch je to od 38 po 68 % (väčšinou sa pridávajú do kompostov). Pomerne dobre sa darí zhodnocovať aj biologicky rozložiteľný odpad. Vo všeobecnosti správa hodnotí okresy Trnava Hlohovec a Galanta ako najväčších znečisťovateľov, resp. producentov odpadu v kraji.

Uchránime rezervuár pitnej vody?

K analýze je pripojená aj správa, ktorú vypracovala Slovenská agentúra pre životné prostredie. V nej sa zasa uvádzajú štatistiky o vývine vplyvu priemyselných a iných činností na životné prostredie (kvalita ovzdušia, vody, pôd). Zo správy vyplýva, že okres Hlohovec patril v rokoch 2005 – 2010 z hľadiska vývoja emisií k relatívne najmenej zataženým (emisie TZL, SO₂, NO_x, CO), aj keď v okrese pôsobil 17 veľkých a 101 stredných znečisťovateľov ovzdušia. Aj napriek tomu okres Hlohovec skončil v pásme stredného znečistenia a za jedného z najväčších znečisťovateľov v roku 2010 z hľadiska emisií agentúra označila aj Enviral, a. s. Spoločnosť patrí aj k hlavným znečisťovateľom Horného Dudváhu spolu s liehovarom a atómovou elektrárnou v Jaslovských Bohuniciach, keďže Horný Dudvák prijíma aj jej odpadové vody.

Územie Leopoldova sa pritom nachádza v pásme s využitelnými podzemnými vodami a v katastri Leopoldova je aj nie bezvýznamný vodný zdroj s výdatnosťou 100 litrov za sekundu. Aj preto je územie mesta zaradené do zóny, ktorá nie je vhodná na uskladňovanie odpadov. Situáciu s kvalitou podzemných vôd komplikuje aj situácia, že aj keď až 95 percent obyvateľov okresu Hlohovec má prístup k pitnej („mestskej“) vode, len šesť obcí a 57 percent obyvateľov okresu je pripojených na kanalizáciu. Z hľadiska kvality pôd analýza zaraďovala Leopoldov primárne do zóny nekontaminovaných, resp. mierne kontaminovaných pôd na rozhraní s relatívne čistými pôdami. Štúdia si všíma aj vývoj strednej dĺžky života – tá u mužov v okrese dosahuje 69,9 roka a u žien 78,4 roka.

(text a foto: kav)

Za zber komunálneho odpadu si budúci rok možno doplatíme Príbudol zber pneumatík a separovaný zber železa

V meste sa odpad zbiera dvojakým spôsobom: organizovaným – prostredníctvom pravidelného zberu komunálneho odpadu z domácností (platíme zaň prostredníctvom miestnych daní) a doplnkovým – odkladaním odpadu do zberného dvora (pre občanov bez poplatkov, ale na náklady mesta). Napríklad v roku 2011 na území Leopoldova jeden obyvateľ vyprodukoval za celý rok 384 kilogramov odpadu (alebo 1,05 kg za jeden deň). V roku 2012 produkcia odpadu v meste mierne poklesla – po

prepočte jeden obyvateľ mesta vyprodukoval priemerne 356,5 kg komunálneho odpadu za rok (0,98 kg za deň) v rámci organizovaného aj doplnkového zberu. Stále však platí, že mestská pokladňa zo svojich iných príjmov aj minulý rok na zber a likvidáciu odpadu prispela takmer jednou štvrtinou.

A zasa čierne skládky

V minulom roku za vývoz komunálu zaplatili občania mestu takmer 62 tisíc eur a právnické osoby 77,5 tis. eur. Spolu s predajom železa a skla tak mesto prijalo na zber a

likvidáciu odpadu vyše 141 tisíc eur. Náklady na vývoz a uloženie odpadu pritom mesto stáli takmer 182 tisíc eur. Z iných zdrojov tak mesto muselo doplatiť ešte vyše 40 tisíc eur. Povedané ináč: ak by sme rozdelili náklady na organizovaný a doplnkový zber, z prepočtu by vyšlo, že mestská pokladňa z iných príjmov hradí všetky náklady na zber a uskladnenie odpadu prostredníctvom zberného dvora a malou čiastkou ešte prispieva na organizovaný zber odpadu. Za organizovaný zber odpadu vrátane kontajnerov na papier, sklo a plasty, dvoch zberov nebezpečného odpadu, PET fliaš a zberu pneumatík mesto minulý rok zaplatilo 142 200 eur a za prevádzku zberného dvora a likvidáciu odpadov z neho takmer 38 tisíc eur.

Žiaľ, ani to, že každý Leopoldovčan môže prístupný odpad doviesť do zberne a zadarmo sa ho tak bezpečne zbaviť, neznamená, že túto možnosť aj každý zodpovedne využije. Ukazuje sa totiž, že ešte stále je pre niektorých jednoduchšie odpad vyviezť inde, ako to ukazuje niekoľko stabilných alebo prístupných čiernych skládok v okolí mesta: pri železničnej trati smerujúcej do Nitry, pri nadjazde nad traťou pri Šulekove, na viacerých miestach pri Ypsilon a Štrkovke, nepríjemne zapáchajúca skládka (prevažne) bioodpadu sa občas vytvára za záhradkárskou osadou smerom k ramenu Váhu...

Čo sme vyprodukovali?

Keby sme sa pozreli na typy a množstvo vyprodukovaného odpadu, zistili by sme, že v meste sme v minulom roku odovzdali 1436 ton nešpecifikovaného (bežného) komunálneho odpadu, 512 ton drobného stavebného odpadu, 13 ton biologicky rozložiteľného odpadu, 34 ton dreva, 1 tonu kovov (údaj nezahŕňa individuálny výkup kovov v zberniach), 42 ton skla, 1 tonu šatstva, 71 ton papiera, 24 ton plastov, 2 tony odpadových olejov, 1 tonu opotrebovaných pneumatík a 10 ton nebezpečného odpadu. „Štatistiky ďalej ukazujú, že do mestskej zberne odpadu na Holubyho ulici občania

priviezli 313 kontajnerov bežného komunálneho odpadu, 91 kontajnerov drobného stavebného odpadu, 2 kontajnerov skla, 3 kontajnerov kovov a 17 kontajnerov biologicky rozložiteľného odpadu,“ hovorí referentka mestského úradu Silvia Grossová. Najnáročnejšie bývajú v zberni počas roka najmä jarné mesiace marec, apríl a máj a potom jesenné mesiace september, október a november, čo prirodzene súvisí s vegetačným obdobím a s rôznymi prácami na zveľadovaní obydľí. V porovnaní s odpadovými štatistikami okresu sa ukazuje, že sme priemernými tvorcami odpadov.

A za koľko...

Spomenuli sme, že leopoldovská samospráva z iných svojich zdrojov dopláca na zber a likvidáciu komunálneho odpadu 22 – 25 percent celkových nákladov. Zastupiteľstvo pritom stanovilo sumu za osobu a deň poplatok 0,0548 eura, čo za rok predstavuje 20 eur. Okolité obce a mestá vyberajú poplatky, ktorých výška sa odvíja od celkových nákladov na zber, prepravu, zhodnocovanie či likvidáciu odpadov. „Napríklad v Maduniciach je to 11,75 eura za rok na obyvateľa, pričom samospráva hradí ešte asi 30 percent za zber odpadu a v Červeníku je to takmer 17 eur, resp. pri viacčlenných rodinách takmer 13 eur, no obec dopláca z iných príjmov ďalších 43 percent z celkových nákladov na zber odpadu,“ vysvetľuje Ing. S. Grossová. Okolité mestá a aj niekto-

ré obce však vyberajú vyššie poplatky ako leopoldovská samospráva. Pre pomerne vysoké poplatky zo strany mestskej pokladne sa poslanci zastupiteľstva na poslednom tohtoročnom rokovaní budú zaoberať úvahou o zvýšení poplatkov za zber a likvidáciu komunálneho odpadu.

Miera našej produkcie odpadov, resp. zmesového komunálneho odpadu, ktorý zostane po vytriedení, výrazne presahuje mieru tvorby zmesového odpadu vo vyspelých európskych štátoch. Okrem toho, že odpadmi zafažujeme krajinu z hľadiska budúcnosti a

za odpadový luxus si navyše aj doplácame, ak trend v produkcii odpadov nenadobudne opačný trend, budeme si zaň doplácať ešte viac. Čoraz viac sa ukazuje, že dôslednejšie separovanie je momentálne asi jediná cesta, ako znížiť náklady nás občanov aj náklady mesta na zber a likvidáciu odpadu. Aj preto mesto v polovici tohto roka v spolupráci mesto so spoločnosťou Marius Pedersen ku kontajnerom na sklo, rozmiestneným priamo v meste, pridalo kontajnery na zber kovového odpadu.

(jh, foto: kv)

Štát podporil vypracovanie projektu obnovy mosta

Pre záchranu barokového mosta na Trolaskoch, ktorý prekleňoval barinaté rameno Váhu už od počiatku existencie pevnosti, bolo potrebné najskôr odkloniť z neho dopravu. Najskôr z neho mesto na odporúčanie statika vylúčilo nákladnú dopravu. Závažné narušenie statiky sa však ešte zväčšovalo, čo bolo dôsledkom pomaly erodujúcich tehlí vo výplni mosta. Po zvážení viacerých alternatív sa napokon ako najreálnejšie ukázalo postaviť novú cestu vedúcu sprava popri moste. Baroková pamiatka tak definitívne doslúžila svojmu pôvodnému účelu. Vlastne nie, pretože stále ju využívajú a využívať azda aj budú chodiť a cyklisti. Mesto dalo v nakritickejšej časti, cez ktorú zatekalo do tela mosta, vymeniť asfaltový koberec, aby sa zabránilo ďalšiemu poškodzovaniu konštrukcie mosta. Vozovka mosta možno ešte jednu podobnú operáciu v blízkom čase absoluuje a most sa tak prirodzene zakonzervuje, aby sa zabránilo jeho ďalšiemu chradnutiu. Nádej na perspektívne oživenie mosta má priniesť projekčná a výskumná príprava a vypracovanie projektovej dokumentácie obnovy tejto národnej kultúrnej pamiatky, ktorú okrem rozpočtu mesta podporila dotácia vo výške 9000 eur poskytnutá zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na ochranu, obnovu a rozvoj kultúrneho dedičstva. Projekt v hodnote 20 tisíc eur pozostáva z vypracovania viacerých čiastkových úloh: projektová dokumentácia – stavebné zameranie existujúceho stavu mosta, doplnkový pamiatkový výskum, statický posudok s vyhodnotením zasolenia, výkop a výrez sond a ich spätné zasypánie, dokumentácia sond a odber vzoriek a napokon vypracovanie projektovej dokumentácie obnovy cestného mosta. Garantom projektu je spoločnosť Libela, spol. s r. o., z Banskej Štiavnice.

(ber)

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Železničnú stanicu ovládla para. No len na nostalgickēj jazde

Ak patríte k milovníkom železníc, zaiste viete, že Leopoldov sa vďaka svojej polohe na železničnej mape často objavuje v plánoch nostalgických jász. Tento rok ich bolo niekoľko – a cez našu stanicu prechádzalo niekoľko nostalgických vlakov. Napríklad ten z Bratislavy cez Lužianky až do Topolčianok, alebo pravidelný návoz účastníkov zrazu železničných vozidiel Rendez na stanici Bratislava východ, kam už pravidelne na jar putuje motorový vlak priamo z Leopoldova.

Naše mesto sa už od roku 1994 každoročne v čase mikulášskych osláv stáva súčasťou unikátnej parojazdy nostalgického vlaku, ktorý patrí k historickým hnacím vozidlám s najväčším množstvom prívlastkov naj. Je to najväčšia, najrýchlejšia, najstaršia funkčná a podľa členov Klubu Albatros aj najkrajšia lokomotíva. V sobotu 7. decembra sa o týchto naj mohli presvedčiť najmä tí, ktorí sa vydali na cestu s Albatrosom z Bratislavy-Hlavnej stanice cez Galantu, Sereď do Leopoldova a potom späť cez Trnavu do Bratislavy. No pribudli k nim aj romantici, ktorí počas polhodinovej technickej prestávky sa prišli pozrieť na železničnú stanicu, kde mal Albatros svoju leopoldovskú prestávku.

Jazda nostalgického vlaku na čele s parným rušňom Albatros sa tentoraz uskutočnil už jubilejne, po dvadsiatykrát. Je to v čase, keď sa členovia Albatros klubu pripravujú na jedno vzácné jubileum – 60 rokov od vyrobenia dnes jediného funkčného a prevádzky schopného exponátu rušňa Albatros. „Tento rušeň má číslo 104, to znamená, že v rade 1 bol vyrobený ako štvrtý v poradí. Celkovo bolo v rokoch 1954 – 55 vyrobených 15 takýchto rušňov. V Závodoch V. I. Lenina v Plzni, neskoršej Škodovke, ich vyrábali popri vtedy najmodernejších elektrických rušňoch. Albatrosy sú ojedinelé exempláre. Dnes existujú takéto rušne len tri. Jeden je v expozícii českého Národného technického múzea v Prahe a jeden ďalší kus je nekompletný a nepojazdný,“ vysvetľuje nám organizátor celej jazydy, predseda Albatros klubu

bu Jaroslav Vereš. Rušeň sa teda v celej svojej krásne predviedol na 3. nástupišti. Škoda len, že bol v časti krytého nástupišťa, čo trochu znemožňovalo pohľad na jeho majestátnosť. Napriek tomu prišli desiatky malých i veľkých zvedacov, aby sa fotografovali, pozreli sa do kabíny rušňovodiča, vyskúšali parnú pístalu, alebo sa len tak prišli nadýchať nostalgickej vône uhlia, pary, či nakukli do niektorého zo špeciálnych vozňov.

Súperifí môže aj s modernými rušňami

V čase kraľovania parnej trakcie bol Albatros nasadzovaný najmä do rýchlikových súprav po celom Československu. Parné rušne sa dlho využívali na tejto dolnej časti železnice v republike, keďže úseky Košice – Žilina – Bohumín – Praha boli elektrifikované oveľa skôr. Tento rušeň jazdil najčastejšie na trase Bratislava hl. st. – Praha hl. n. – Bratislava hl. st. – Štúrovo. *„Niekedy robili denné obraty aj 900 kilometrov a zväčša boli deponované v rušňových depách v Bratislave, Žiline a Nových Zámkoch. Domovskou stanicou nášho Albatrosu s číslom 104 bolo a dodnes je Rušňové depo Bratislava-hlavné,“* hovorí J. Vereš. Členovia Albatros klubu ho rozoberali a zrekonštruovali do poslednej skrutky, a tak môže dnes dosahovať rovnaké výkony ako v čase svojho vzniku. Konštrukčná rýchlosť rušňa je 120 kilometrov za hodinu. Po jeho rekonštrukcii v roku 1994 bola vykonaná technicko-bezpečnostná skúška a rušeň v úseku Kúty - Sekule dosiahol rýchlosť 145 kilometrov za hodinu.

V Husákovom a Schusterovom vagóne

Jazda Albatrosu sa nepísane začala už pár dní predtým, keď bol rušeň presunutý na hlavnú stanicu z domovskej stanice Rušňového depa Bratislava. Na jazdu sa pripravoval spolu s reštauračným vozňom a ďalšími vozňami – napríklad aj modelárskym, kde bolo k dispozícii veľké funkčné modelové kolajisko. Súčasťou vlaku bol servisný vozeň, ktorý nadšenci prerobili z pôvodného starého poštového vozňa. Oficiálnych účastníkov parojazdy, ktorých bolo v sobotu 7. decembra asi 600, viezli klasické vozne Železničnej spoločnosti Slovensko, aké poznáme z bežnej prevádzky. Súčasťou vlaku bol aj jeden spoločenský vozeň – predseda Albatros klubu Jaroslav Vereš nás opravuje – nazývajú ho podľa svojho využitia Tanzvagon. Oku nostalgie neunikol ani modrý salónny vozeň, ktorý bol síce vyrobený „len“ v roku 1971, no tiež patril medzi unikátne. Ako nám počas našej bleskovej exkurzie počas leopoldovskej polhodinovky vysvetlil Jaroslav Vereš, salónny prezidentský vozeň využíval prezident Gustáv Husák zhruba 5-krát ročne a potom neskôr krátko aj prezident Rudolf Schuster. Železnica vyrobila dva takéto vozne, každý je však iný a každý je tak unikát. Na prevádzku sa využíval práve tento. Je oveľa ťažší ako bežné osobné vozne, čo súvisí s väčšou izoláciou a odrušením. *„Vďaka tomu je jazda oveľa jemnejšia a tichšia,“* hovorí Jaroslav Vereš a ukazuje nám elegantné vybavenie zasadačky, ktorá je pôvodná a jediný modernejší artefakt je plazmová obrazovka, ktorá nahradila klasický televízor. Vozeň prešiel rôznymi delimitáciami do majetku Železničnej spoločnosti Slovensko a dnes je v starostlivosti Albatros klubu. Okrem veľkej zasadačky má dve útulné kancelárie so sprchou, kúpeľňou a toaletou. Celý vozeň je v plnej kráse dodnes funkčný vrátane kuchynskej časti a je súčasťou každej jazdy Albatrosu.

Unikátna jubilejná mikulášska parojazda Albatrosu vyšla opäť na výbornú. Ak vám náhodou táto prehliadka na leopoldovskej železničnej stanici unikla, netreba čakať do ďalších osláv Mikuláša. Albatros klub robí ročne niekoľko nostalgických jász, o ktorých informuje prostredníctvom svojej webovej stránky. Napríklad týždeň po mikulášskej akcii išiel cez Leopoldov Albatros po druhýkrát. Tentoraz však len stanicou prechádzal – ponáhal sa za jednou z ďalších krásnych akcií – nostalgickou jazdou Nové Mesto nad Váhom – Stará Turá – Myjava – Veselí nad Moravou.

Martin Jurčo

Ako prichádzali Vianoce...

V posledných týždňoch sme čoraz viac pociťovali, že prichádzajú Vianoce. Neboli to len skracujúce sa dni či vtieravé reklamné kampane, čo nám našepkávali, že krok po kroku prichádzajú azda najkrajšie sviatky v roku. Veď deti si o nich šuškali už v novembri počas príjemného neskorosemenného lampiónového sprievodu. Tento rok škôlkari pozvali do areálu materskej školy aj ostatné deti – aj mladšie, aj staršie, ba aj dospelých, aby sa spolu vydali na lampiónové dobrodružstvo po večerných uliciach mestečka. Malých svetlonosov na dvore škôlky privítala pani riaditeľka a sama sa postavila na čelo sprievodu, aby tým dala najavo všetkým nočným strašidlám, že tento sprievod sa veru nezľakne nikoho. Ba niektoré deti si aj priniesli originálne prestrojenia. Jasot sviečok im možno aj trochu mysticky ukazoval miesta, ktoré poznajú za denného svetla troška ináč. Sprievod desiatok detí aj dospelých z okna pozdravovali aj zvedaví obyvatelia, niektorí na znak spriaznenosti do svojich okien dokonca postavili kahane či rozsvietené vyrezané tekvice.

Azda najkrajší bol sprievod malých aj veľkých svetlonosov v parku, kde sa vynáral spomedzi malých kopčiek, aby zasa zašiel za inú vyvýšeninu či skupinu kríkov. Veselý rozsvietený sprievod sa tak pomaly približoval k Spolkovej záhrade. Tu už na deti čakalo malé občerstvenie v podobe keksíkov a vynikajúceho horúceho ovocného čaju, ktorý pani Valková a Jankom Markom pre uzímených svetlonosov ledva stíhali variť. Pri dobrom čajíku a reprodukovanej hudbe, o ktorú sa postaral Luboš Kusý, deti vytušili svoju ďalšiu príležitosť a svoje lampáše a aj prestrojenia využili aj pri tanci či naháňačkách po pódiách, až ich bolo ťažko dostať domov.

Na blížiace sa Vianoce okrem mikulášskej jazdy parného albatrosa upozornil svojím príchodom aj svätý Mikuláš. Do Leopoldova prišiel v predvečer svojho sviatku, 5. decembra. Spoločnosť robil rodine Stražanovej, ktorá ho pozvala na divadelné predstavenie Gašparko a drak. Predstavenie si prišlo pozrieť niekoľko desiatok detí s rodičmi. Tešili sa nielen z pekného rozprávkového príbehu, ale aj z toho, že medzi ne prišiel naozajstný Mikuláš, s ktorým sa chceli fotografovať najmä tí najmenší.

No a napokon... keďže predvianočné obdobie na vidieku tradične sprevádzajú zabýjačky, takú symbolickú zorganizovalo mesto opäť 7. decembra na Námestí sv. Ignáca. Predstavitelia mesta a spoločenských organizácií takto chceli spríjemniť atmosféru počas tohtoročných vianočných trhov. A keď organizátori mali aj troška strach, keďže v celej severnej a strednej Európe už niekoľko dní vyčíňal vraj 100-ročný orkán Xaver, ktorého dôsledky bolo cítiť aj na Slovensku, a teda aj v Leopoldove v podobe veľmi silného, nepríjemného vetra. Tomu napokon zodpovedal aj ráz počasia – jasnú oblohu s ostrým žiariacim slnkom prekryli zrazu ťažké mraky, z ktorých podchvíľou aj poletoval oneskorený svätomartinský sneh.

Pomerne nepríjemné počasie vyvažovala dobrá nálada a kuchárske umenie pani Štitákovovej, Petrášovej, Ďurišovej, Beníkovej, Púšovej a ďalších členiek občianskeho združenia Šanec a Slovenského zväzu telesne postihnutých a postihnutých civilizačnými chorobami, ktorým od skorého rána asistovali pri kotloch primátor mesta a poslanci Pavol Zlámala, Ján Mika a Gustáv Zenner. Krátko poobede už mali gazdiné uvarený jeden kotol voňavého guláša a dva kotly kapustnice a návštevníci trhov nepohrdli ani bielymi či červenými jaternicami. Z predvianočnej kapustnice sa ušlo všetkým, a podľa zvyku aj tým pocestným, čo prišli neskôr.

Aj keď predajných stánkov nebolo veľa, kupujúcich zaujala ponuka prútených výrobkov či zimného oblečenia, ale drobným nákupom prišli podporiť aj základnú a materskú školu. Deti takto prezentovali vlastnoručne či s pomocou dospelých vyrobené vianočné ozdoby a niektoré suché koláčiky piekli aj pani učiteľky. O suché koláče a cukrovinky nebola núdza ani v stánku makýšovskej cukrárne.

Popoludní prišla pásmom kolied trhovníkov aj návštevníkov potešiť dychová hudba Drahovčanka a členovia Dobrovoľného hasičského zboru sa okrem stavania a rozoberania stánkov a ďalších prác postarali aj o prípravu vareného vína či hriatej medovinky, ktorá v uzímenom počasí padla naozaj vhod.

(jh, foto: kb)

Vážení spoluobčania, srdečne Vás pozývame na slávnostné privítanie nového roka 2014 na Námestie sv. Ignáca počas silvestrovskej polnoci. Príďte si s nami spoločne štrngnúť na úspešný vstup do nového roka!

Tradícia Vianoc v našich chotároch

V ohnisku príjemne praská horiace drevo, deti zdobia stromček a na parapete v okne sa rozvinula čerešňová halúzka. Mama sa zvrta v kuchyni a po celom dome rozvoniava vianočné pečivo. Takto sa začínajú vianočné sviatky či už v našich domoch alebo panelákových bytoch. Všetci spomíname na vianočnú rozprávku svojho detstva a usilujeme sa z nej aspoň kúsok podarovať našim deťom, aby aj ony raz mohli spomínať, ako dobre im bolo počas Vianoc pri rodičoch.

Celé predvianočné obdobie sa nieslo v znamení rôznych zvykov a rituálov. Tieto obrady sa povinne dodržiavali a boli zviazané s príchodom zimy, ktorá sa u našich predkov nezačínala v tom období ako kalendárna zima, ale oveľa skôr, na sv. Martina. Už 11. novembra chodili pastieri po domoch a s prúťmi vinšovali veľa zdravia a šťastia celému domu. Neraz trochu pošibali prútom gazdu aj gazdinú, aby im sv. Martin pomohol pri zachovaní zdravia a rozmnožení statku. Neskôr, na Katarínu, sa začínali tzv. stridzie dni pred vianočnými sviatkami. Pastieri vyhánali 25. novembra strigy z chotára, a to všetkými možnými spôsobmi – trúbili na trúvky a praskali bičmi, aby urobili čo najväčší hrmot. V týchto dňoch ženy brali kolovraty a chodili k susedom spriadať ľan a konope. Počas priadok sa rozprávali veselé aj smutné príbehy, rozprávky a strašidelné povedačky. Do kutíc, kde sa priadlo, neraz prichádzali deti aj muži. Sadli si na lavice pod okná a napäto počúvali, o čom budú ženy hovoriť. Na sv. Ondreja, 30. novembra, sa oficiálne začal adventný čas. Deti liali olovo cez kľúčovú dierku do studenej vody. Na druhý deň sa zvedavo pozerali, čo za tvary z olova uliali. Usilovali sa z tých tvarov vyčítať, aký osud ich čaká. Takisto sa snažili uhádnuť, akým remeslom sa počas svojho života budú zaoberať, či ostanú v rodnom kraji pri rodičoch alebo sa pustia do širšieho sveta. Na Ondreja gazdiné zvykli variť halušky a pirohy. Dievčatá do nich (ešte pred varením) vkladali lístky s menami chlapcov. Keď boli uvarené, jedli sa ešte horúce a to veľmi opatrne, aby sa lístok zachytil medzi zubami. Meno na lístku oznamovalo budúceho manžela. Zamestnanie svojho nastavajúceho dievky odhaľovali tiež z liateho (a neskôr stuhnutého) olova. V podvečer sviatku sv. Mikuláša chodievali po mestách a dedinách svätý Mikuláš a Krampus (čert). Mikuláš predstavoval mládenec alebo starý muž v hu-

ňatej čiapke, v kožuchu obrátenom srstou von. Opásaný bol povrieslom a v ruke držal mohutný kyjak. Tú istú podobu mal Krampus, ibaže kožuch bol tmavý a na tvári mal odpudzujúcu diaboliskú masku. Chodili od domu k domu a pri bránach spievali. Deťom rozdávali suché hrušky, slivky alebo orechy. Malých nezbedníkov vyplatili korbáčom.

Po Mikulášovi prichádzala 13. decembra sv. Lucia. Odvtedy dievčatá každý deň ráno zahryzli do jabĺčka – až do Vianoc. Dievčatá, ktorým jablko nezehnalo, sa do roka vydali. V čase Lucie sa nesmelo priať. Naši predkovia verili, že keby Lucka našla takú priadku, prepichla by ju vretenom alebo zahrúdila. Gazdiné sa usilovali zabrániť v ten deň, aby Lucka vošla do domu. Neraz poobracali v kuchyni všetok riad hore dnom, tieto opatrenia mali napomôcť tomu, aby Lucka neprekročila prah ich domova. Najväčšiu moc mali zlé sily práve na Luciu. Aj gazda chránil dobytok tak, že pred sv. Luciou im do hrantu vložil cesnak. Takisto cesnakom robil kríž na dverách do maštale, aby tadiaľ nemohli vstúpiť zlé sily. Žiaden cudzia žena nesmela prísť na návštevu, pretože sa verilo, že v ten deň chodia po vonku iba strigy. Mužom a mládencom sa neodporúčalo vyjsť na krížne cesty, lebo by sa im mohlo stať, že ich na smrť utancujú mladé strigy.

Dni od Lucie do Vianoc predstavovali mesiace nasledujúceho roka, veštilo sa, aké bude počasie. Väčšina vianočných obyčají sa sústredila na Štedrý deň, ktorý sa chápal ako osudový. Na Štedrý deň sa nepatrilo chodiť na návštevy. Až do štedrej večere mal deň pracovný charakter. Sprevádzala ho prísna delba práce medzi mužmi a ženami, gazdovcami a čeladou. Mnohé práce sprevádzali magické úkony, ktoré mali ovplyvniť priaznivý osud rodiny v nasledujúcom roku. Mohol ich vykonávať len určitý člen rodiny. Na Štedrý deň sa vstávalo veľmi zavčasu. Každý sa usiloval kontrolovať a usmerňovať svoje správanie tak, akoby chcel konať po celý budúci rok. Všetko sa vyčistilo, upratalo a všetci si museli obliecť čisté šaty. Gazdiné vstávali veľmi skoro, väčšinou krátko po polnoci. Cestu, ktoré sa pripravovalo na Štedrý deň, sa pripisovala veľká plodonosná sila, či už išlo o ľudské osudy, polia, dobytok alebo ovocné stromy. Pri miešení cesta mala gazdiná stať na malom snopčeku slamy, z ktorej sa potom robili povriesla a obväzovali sa nimi stromy v záhrade. Zvyškami cesta z vianočných koláčov sa natierali stromy, aby dobre rodili. Ovocným stromom sa počas tohto dňa venovala veľká pozornosť. V niektorých častiach Slovenska bolo zvykom ísť krátko po polnoci do záhrady, potriať stromom a povedať zaklínadlo: „Nespi, vstaň! Narodil sa Kristus Pán!“ Pod ovocné stromy gazda zahrabal aj rybie kosti zo štedrej večere, aby bola bohatá úroda. Najväčšiu pozornosť venovali gazdiné pečeniu štedrovečerného chleba, tzv. kračúna, štedráka či polazníka. Nečudo, veď jeho veľkosť a pekný tvar znamenali hojnosť chleba a bohatstvo pre celú rodinu v budúcom roku. Pri príprave opekancov nesmel ani jeden kúsok spadnúť na zem, pretože do roka by uhynul niektorý kus dobytky. Ráno sa vymetala vetvičkou z jedlíčky pec. S touto metličkou (ešte zohriatou) utekala gazdiná do maštale vyčistiť dobytku hranty, aby aj ten vedel, že sú Vianoce. V rozkúrenej peci sa pahreba rozhrabávala novým, dovtedy nepoužitým ohreblom. Nadobudlo tak magickú silu a používalo sa pri zaháňaní búrky. Keď gazdiná sádzala chlieb do pece, viacrát vyskočila, aby sa jej nerozkysol a bol pekný, vysoký.

Kým gazdiná sa venovala príprave štedrovečerných jedál, gazda pracoval s dobytkom a hydinou. Chystal krmivo pre zvieratá a palivo pre domácnosť na celé obdobie vianočných sviatkov. Tak ako ovocným stromom, aj zvieratám ľudia venovali v tento deň mimoriadnu pozornosť. Gazda hydine sypal zrna cez obruč, aby sa sformovalo do tvaru kruhu. Malo to podnietiť sliepky, aby sa držali po celý rok pekne pri dome a nekládli vajcia kade-tade. Gunár, kohút a pes dostali strúčik cesnaku, ktorý im mal dodať silu a odvahy. Kravy a kone dostali koláč so zapečenou oblátkou a cesnakom. Na dedinách sa tradovalo, že na Štedrý večer o polnoci hovoria zvieratá ľudskou rečou. Nejedna gazda ich išiel počúvať, aby sa čo-

to dozvedel o sebe... Veľmi rozšírený bol aj zvyk piecť pečivo v podobe rožného statku a figúrky zvierat, čo malo zabezpečiť prosperitu statku.

Pred večerou priniesol gazda do izby vianočný stromček (jedličku, skrispán alebo jezulan). V odlahlejších častiach Slovenska si ešte v medzivojnovom období dávali do domov iba zelené vetvičky, ktoré zastokli za hradu alebo poza sväté obrázky. Zeleň v ľudových obradoch zohrávala veľmi dôležitú úlohu. Bol to symbol nového, rodiaceho sa života. Preto v zime svieži prút, halúzku prinášali do každého domu. Neraz sa konáriky zapichovali do polí, aby sa ich sila preniesla do polí a ich úrody. Symbolmi Vianoc bývali aj vence z lanu a konopí, dekoratívne ozdoby zo slamy či iných materiálov. Neraz sa vešali tak, aby splývali zo stropu na spôsob lampy. Štedrá večera sa začínala vtedy, keď na oblohe vyšla prvá hviezda, alebo po večernom zvonení v podobe rožného statku a figúrky zvierat, čo malo zabezpečiť prosperitu statku. Všade mali svoj spôsob štedrej večere, dôraz sa kládol na zloženie a kvalitu jedál. Takisto bola dôležitá úprava stola a izby. Ľudia sa usilovali podčiarknuť slávnostnú náladu aj svojím správaním sa k ostatným členom rodiny. Zvyčajne bolo pripravených sedem až deväť jedál, ktoré mali ešte pôstny charakter, čím sa dodržala litera cirkvi, ale štedrá už symbolizovala aj hojnosť prichádzajúcich vianočných sviatkov. Niekde bolo zvykom zjesť iba tri sústa z každého jedla.

Optimálny jedálny lístok mal byť zostavený tak, aby jedlá obsahovali všetky plodiny, ktoré sa dopestovali na gazdovstve. Na začiatku boli obľátky, trubelky, med, cesnak, orechy a jablká. Takmer na celom Slovensku sa jedla vianočná polievka. Bola hrachová, na Záhorí zvyčajne šošovicová, mliečna alebo rybacia, kapustnica so sušenými hubami alebo slivkami v oblasti Gemera či kapustnica s údeným mäsom a klobásou na Liptove. Niekde jedli hrčbovú omáčku nakyslo. Charakteristickými vianočnými jedlami boli múčne jedlá, opekance s makom, pirohy. Na väčšine územia Slovenska sú známe opekance s makom, poliate cukrovou vodou alebo mliekom. V katolíckych rodinách sa dodržiaval počas štedrej večere pôst, v evanjelických sa varila kapustnica s klobásou. Evanjelici obľubovali na Štedrý večer údené mäso, klobásky a huspeninu. U katolíkov bola hlavným jedlom večere ryba. Od 1. svetovej vojny sa v slovenských rodinách začali udomáčňovať ako pôstne ryby kapre. Tento zvyk prišiel z Čiech, priniesli ho české rodiny, ktoré žili na Slovensku. Dodnes je kapor tradičným vianočným jedlom. Omrvinky zo štedrej večere sa nesmeli len tak odhodiť. Použili sa pri prvom siatí alebo pri ľudovej liečbe. Časť z nich hodili do ohňa, aby bol dom chránený pred požiarom.

V rodinách sa nezabúdalo ani na mŕtvych, či pocestných. Na stole bol vždy prázdny tanier, ktorý symbolizoval ich neprítomnosť. V niektorých rodinách nechávali pre človeka, ktorý zomrel počas roka, prázdne miesto. Prípadne časť jedla oddelili a dali ho na počesť mŕtveho. Verilo sa, že žobráci majú kontakt s dušami tých, ktorí zomreli. Na Štedrý večer boli obľúbené aj rôzne magické úkony. Dievčatá liali do studenej vody vosk a zisťovali, či sa sformovali do podoby ich ženícha. Tieto veštby sa netýkali len lásky, mali vyjaviť aj majetkové pomery nastávajúceho. O polnoci dievčatá chodili zatriať plotom. Z ktorého konca dediny sa vtedy ozval pes, odtiaľ mal pochádzať ich vyvolený. Dievča, ktoré vydržalo do večere hladné, dostalo dobrého muža. Platilo to aj pre chlapcov – ak sa vydržali do večera postíť, mali nádej na peknú a dobrú manželku.

Každý región Slovenska mal svoje zvyky. V kúte izby musel stáť nevymlátený snop slamy ako symbol jednoty s prírodou, ktorá nás všetkých obklopuje. Slama mala vo vianočných obradoch nezameniteľný význam. Symbolizovala obilné polia a ich plodivú silu. Podkladala sa pod sliepky, aby zniesli veľa vajíčok, obväzovali sa ňou ovocné stromy. Nohy stola sa neraz zviazali železnou reťazou, aby rodina aj v budúcom roku držala riadne pokope. Pod stôl kládol gazda sekeru, kosu a kosák. Všetci členovia rodiny si na náradie kládli

nohy. Železo týchto predmetov malo zabezpečiť rodine zdravie. Na stôl sa prestieral ľanový alebo konopný obrus, ktorý sa na jar použil ako plachta pri siatí obilnín. Množstvo obilných, makových, či iných zŕn pod obrusom malo symbolizovať bohatstvo a hojnosť všetkého. Na okraji stola bola modlitebná knižka, pod obrusom peniaze, aby rodine nechýbal majetok. Neraz peniaze nahrádzali rybacie šupinky, ktoré sa potom dávali do peňaženky. Počas nasledujúceho roka nemali nositeľovi peňaženky peniaze nikdy chýbať. Na stole nesmela chýbať ani sviečka. Všetci, čo sedeli okolo stola sa dívali na koho sa po zhasnutí plameňa sviečky obráti knôť. Ten mal do roka zomrieť. Večeru začínal gazda vianočným vinšom, po ktorom zažal na stole sviečku. Nasledovala spoločná modlitba a prípitok. Každý člen rodiny bol povinný pripíť si a zabezpečiť si tak svoje zdravie, zdravie rodiny na nasledujúci rok. Vo vinárskych oblastiach sa pilo víno, v horských krajocho hriata pálenka.

Po prípitku ľudia zjedli kúsok cesnaku, aby boli chránení od všetkého zlého. Nasledovala vianočná oblátka s medom, aby všetci boli k sebe dobrí počas celého roka. Potom sa podávala vianočná polievka a ďalšie vianočné jedlá. Misami s jedlom nikto nesmel pohnúť, lebo by bolo na lúkach veľa krtincov. Gazdiná nesmela počas trvania štedrej večere vstať od stola, inak by jej kvočky nechceli sedieť na vajciach. Po večeri všetci siahli po jabĺčku, ktoré gazda rozkrájal na toľko častí, koľko členov rodiny sedelo pri stole. Kto bude počas roka smutný, mal by si spomenúť na všetkých, s ktorými si vymieňal jabĺčka. Z rozkrojených jabĺk vyčítali ľudia zdravie a šťastie, keď sa v nich zjavila hviezdička. Nešťastie a smútok naznačoval jadrinec v tvare kríža. Po večeri si všetci rozdali darčeky. Štedrou večerou sa na Slovensku skončila rodinná a nasledovala spoločenská časť Vianoc. Medzi tradičné zvyky patrilo spievanie kolied a vinšovanie. V nich koledníci želali gazdom zdravie, šťastie a prosperitu. Žartovným spôsobom pripomínali svoju odmenu za koledovanie. V ten deň boli ľudia veľmi štedrý aj k chudobným žobrákom. Na druhý deň bolo Božie narodenie a vtedy sa všetci zdržiaval doma. Na Štefana sa ľudia ešte pred východom slnka umývali studenou vodou. Chodilo sa po návštevách a tak bol až do Nového roka.

Aj dnes má obdobie okolo vianočných sviatkov nezvyčajné čaro. Vtedy akosi intenzívnejšie vnímame lásku k svojim blízkym, všetko to dobré, čo je v nás. Veci, ktoré položíme pod vianočný stromček, nás určité potešia. Nezabúdajme však na to, že sú to neživé predmety, ktoré sa časom opotrebujú. Súdržnosť a vzájomná opora, to sú dary, ktoré nosíme v sebe celý život. Predovšetkým o tom sú Vianoce. Tak nech sú šťastné a veselé...!

Mgr. Radomír Pikna

S REKORDNÝMI PRÍJMAMI

V celej novodobej histórii slovenského väznenstva (od vzniku samostatnej republiky roku 1993) bolo do práce zaradených najviac obvinených a odsúdených. Aj preto väznenstvo ako celok dosiahlo v roku 2012 rekordné príjmy, ktoré dosiahli výšku viac ako 15,3 milióna eur. Na tomto výsledku sa rozhodujúcou mierou podieľali príjmy zo zamestnávania odsúdených v ústavoch, ale aj príjmy z úhrad pohľadávok. Podľa správy o plnení minuloročných úloh vyplývajúcich z Koncepcie väznenstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2020, ktorú prerokovala vláda SR, bolo minulý rok do práce priemerne denne zaradených 4 384 obvinených a odsúdených, čo je o 207 osôb viac oproti predchádzajúcemu roku. Väznenstvo vlni sfinalizovalo zmluvu s ministerstvom vnútra na zavedenie aplikácie informačného systému Registra obyvateľov vo väzenských zariadeniach. Má slúžiť na lustráciu a identifikáciu osôb prijímaných do výkonu väzby a trestu, ako aj ľudí vstupujúcich do ústavov zboru. Pokračovala digitalizácia 250 tisíc evidenčných štítkov obvinených a odsúdených - pracovisko centrálnej evidencie väzňov bude mať jednoduchý prístup ku všetkým aktuálnym aj archívnym údajom o väznených osobách. V roku 2012 zabezpečilo väznenstvo vypracovanie stavebných zámerov na zmierne nedostatočnej ubytovacej kapacity väzníc. Leopoldovskej väznici sa dotýka rekonštrukcia objektu ubytovne ústavu Leopoldov.

(maju)

ODSÚDENÍ SÚ

PRIČASTO U LEKÁRA

Väzeň v leopoldovskej väznici navštívi lekára priemerne 35,5-krát za rok. Podľa štatistík ZVJS bol počet návštev odsúdených u lekára o 670 percent vyšší ako u bežnej populácie, keď v priemere navštívi jeden obyvateľ krajiny ambulanciu lekára 5,3-krát za rok. Po toh-

toročnej kontrole v ZVJS v Leopoldove na veľkú frekvenciu návštev lekára u odsúdených upozornil aj Najvyšší kontrolný úrad. Väznica vysvetľovala viac návštev lekára najmä tým, že odsúdení v civilnom živote neriešili zdravotné problémy a v ústave na to mali dosť času a nemuseli si za to platiť. Ďalším dôvodom je predstieranie zdravotných problémov alebo požadovanie liekov, najčastejšie medikamentov na spanie. Podľa štatistík odsúdení často využívajú najmä zubné ošetrovanie. Kontrolný úrad konštatoval, že aj pri rešpektovaní práva väzňov na poskytnutie zdravotnej starostlivosti zvýšený počet návštev nezaťažuje rozpočet väznenstva aj zdravotníkov. O kvalitatívnom porovnaní zdravotnej starostlivosti v civilnej sfére a vo výkone trestu správa nehovorí.

(mj)

ČASŤ VÝTLKOV MESTO OPRAVÍ BUDÚCI ROK

Aj keď mesto akosi pridľho váhalo s opravou komunikácií po minuloročnej zime, napokon sa niektoré časti mesta dočkali pomerne systematickej opravy výtlkov. Pracovníci mesta dôkladne obhliadli všetky cesty, zmapovali výtlky a nakoniec sa ukázalo, že v tomto roku sa bude dať opraviť len časť z nich. Po viacerých úvahách a jednoduchých analýzach zastupiteľstvo k čiaske necelých 5000 tisíc eur, ktoré na opravy komunikácií poskytol Trnavský samosprávny kraj, vyčlenilo ďalších vyše 16 tisíc eur. Z tejto čiastky mesto riešilo systematickú opravu výtlkov na miestach, kde ich bolo najviac na malej ploche, aby sa stroje nemuseli sťahovať do vzdialenejších lokalít. Navyše, jednotlivé výtlky sa v závislosti od stavu a poškodenia vozovky opravovali rôznymi metódami – niekde išlo len o jednoduchú opravu povrchu, inde, napríklad na Kukučínovej ulici, sa opravoval, resp. vymieňal celý profil cesty. Na konci októbra sa tak opravovali výtlky na celej Kukučínovej, Záhradníckej, Gučma-

novej, Hviezdoslavovej, Hurbanovej a Gojdičovej ulici. Ako problémová sa zdá byť oprava výtlku v smere od Kopaníc k cintorínu, ktorý sa pravdepodobne opäť odkryje pri prechádzaní radlicou počas zimnej údržby ciest. Budúci rok sa bude pokračovať v opravách výtlkov v ostatných častiach mesta.

Súčasťou opravy komunikácií malo byť aj vybudovanie novej vsakovacej šachty na križovatke Záhradníckej ulice s Kukučínovou, kde sa aj po nie veľmi výdatných daždoch zdržiava voda stekajúca najmä od železničného priecestia. Žiaľ, ani v budúcnosti tu vody veľmi asi neubudne, keďže mesto muselo upustiť od zapustenia novej vsakovacej šachty v tejto lokalite, pretože pôdny profil je tu predimenzovaný inžinierskymi sieťami a, jednoducho povedané, vsakovačku niet kam na tomto mieste uložiť. Nová vsakovacia šachta mala vzniknúť aj na parkovisku pred pizzériou na námestí, kde sa takisto aj po nie veľmi intenzívnych daždoch utváralo doslova jazero. Voda tu zostávala stáť, pretože relatívne nová vsakovačka nebola schopná vodu odvádzať. Zastupiteľstvo však zatiaľ uprednostnilo možnosť prepláchnuť jestvujúcu šachtu špeciálnym zariadením spoločnosti TAVOS. Ak zákrok nepomôže, bude sa musieť znížiť výška zelenej plochy

od parkoviska k štátnej ceste, aby mohla prijímať a odvádzať vodu z povrchu námestia.

-jh-

VILIAM KARMAŽIN =

REKORDÉR AJ V TELEVÍZII

Náš rodák, dirigent, skladateľ a hudobník Viliam Karmažin, ktorý je držiteľom Guinnessovho rekordu, sa predstavil svojím životným príbehom v mikulášskej televíznej relácii RTVS Pošta pre teba. Do relácie si ho pozvali členovia zboru Zvon v Seredi, kde dlhé roky pôsobil ako dirigent a kde pred dvomi rokmi, pri príležitosti svojej deväťdesiatky, aj slávnostne ukončil svoju aktívnu kariéru dirigenta. Viliam Karmažin hovoril o svojich začiatkoch v Leopoldove, spomínal leopoldovskú trestnicu a tamajší kostol, v ktorom počas raňajších prestávok organistu skúšal ťahať mechy a hrať. Oficiálne sa predstavil na dnešnom leopoldovskom námestí v tridsiatych rokoch minulého storočia. Viliam Karmažin spomenul aj svoju autobiografiu Spomienky dirigenta, i svoje roky prežité s rôznymi súbormi, krátku prácu v Slovenskej televízii i svoje občasné návraty do Leopoldova. *„Keď som v minulosti potreboval ísť do zahraničia, často som musel komunikovať s policajnými or-*

gánmi. Neraz sa ma pýtali na moje bydlisko, pretože sa im nezdala lokalita napísaná v mojich dokladoch – Leopoldov-trestnica. Dokonca sa ma raz jeden policajt opýtal: A to vaša mamička bola zavretá, keď ste sa narodili? A ja som mu odpovedal: Nie, to môj otecko robil zhruba podobnú prácu ako je tá vaša, bol dozorcom,“ povedal v relácii Pošta pre teba s úsmevom na tvári Viliam Karmažin.

(maju)

Nové parkovisko na námestí po daždi pripomína jazero.

VČERA, DNES A ZAJTRA (3)

Darček

Často počúvame, že darček pod vianočným stromčekom by pre Vianoce nemal byť podstatný, alebo by jeho materiálna hodnota nemala či nemusela byť vysoká. Môžem súhlasiť iba s druhou časťou tejto úvahy.

Obdarúvanie vždy obojstranne umocňuje výnimočnosť atmosféry, ktorá sprevádza ono čaro každoročnej chvíle okolo stromčeka a patrí najmä deťom. A aj keď budeme usilovne hľadať neviemaký duchovný rozmer Vianoc, v detskej duši zanechá nakoniec najväčšiu stopu darček. Darček, ktorý zdanlivo paradoxne prináša duchovný odkaz v podobe spomienky na celý život.

Nebolo to inak ani v čase môjho detstva. Dodnes spomínam na darčeky, ktoré som dostal, keď som ešte ani poriadne nevedel rozprávať, a tieto spomienky vo mne znovu a znovu vyvolávajú príjemné, neobyčajné pocity.

Ako to medzi malými šarvancami často býva, po Vianociach si navzájom obdivujú nádielky. Ja som raz dostal hračku slalom. Bol to lyžiar, ktorý pomocou pantografu s magnetom prekonáva bránky miniatúrnej slalomovej dráhy. Kamarát Janko sa pýšil plechovou dráhou s plechovými autíčkami na pružinu. A obaja sme pokukovali po darčeku toho druhého. Potom sme sa s akýmsi podvedomým tušením, že matky vždy vycítia túžby a želania svojich ratolestí, celý rok tajne tešili, že sa darčeky vymenia. Tak sa aj stalo, pretože či už to bola mama-Ježiško alebo mama-Dedo Mráz, vždy neomylnne prečítali aj nevyslovené.

Rituál Štedrého dňa sa podobal ako vajce vajcu a napriek tomu, alebo práve preto, to bolo vždy to najkrajšie, čo sme v roku prežívali. Ráno som vždy chcel v posteli prespať až do večera, ale čakalo nás ešte veľa tradičných povinností. Ako inak, k sviatkom neodmysliteľne patria aj tradičné jedlá. Prvé miesto patrilo zemiakovému šalátu, ktorý sa pripravoval deň vopred. Jeho tajné a časté ochutnávanie patrí k rituálu mojich Vianoc dodnes. Nechýba pôstny prvok vianočného menu – rybacia nátierka na raňajky a v šupke pečené zemiaky s maslom okolo obeda – to aby sme večer videli povestné zlaté prasa. Poobede sme so sestrou odnášali hlavy kaprov našim príbuzným, pretože túto časť vianočného kapra sme nejedávali a oni ju, naopak, zbožňovali. U nich sme dostali zopár fondánových salóniek a už rýchlo domov.

Takmer som zabudol na výzdobu stromčeka, ktorý bol dlhé roky prírodný a v tej plejáde

opakujúcich sa príjemných zážitkov hral vždy prvé husle. Po návšteve cintorína, ktorá bola emotívnejšia skôr s pribúdajúcim vekom ako v detstve, sme sa nedočkavo vracali domov, kde už v horúcom oleji bublali kúsky rybacieho mäsa. Potom sme chodili okolo stromčeka a po očku sledovali, ako sa priestor pod ním pomaly zaplňa. Bolo to vzrušujúce, nedočkavo sme zhltili večeru, aby sme potom mohli naplno povoliť uzdu svojej radosti z drobností, ktoré sme lovili z toho čarovného miesta určeného vždy iba na jeden účel – na darčeky. Mohlo ich byť kolkokolvek, zvyčajne sa mi vryli do pamäti najmä jednotlivé veci. Okrem hier, ktoré som už spomínal, to boli sánky, korčule-kanady, hokejka, divadlo s papierovými figúrkami, ktoré pre mňa vyrobila sestra podľa Fullových ilustrácií Dobšinského zbierky rozprávok.

Tým sa však náš večer nekončil. Ako každý rok sme po večeri navštívili môjho strýka a tetu, s ktorými sme bývali v starorodičovskom dvojdomu. U nich ma pod stromčekom čakal pásový transportér s raketou. Bolo to vyvrcholenie môjho tajného mesačného pozorovania zabalenej škatule, ktorú tetu umiestnila na skriňu, a ja som ju často chodil pozorovať cez okno v očakávaní, že to je práve môj vianočný darček.

Nasledoval večerný presun zasneženým mestom za ďalšou našou spriaznenou dušou, maminou kamarátkou, ktorá už dlhé roky trávievala vianočné sviatky sama. Ale vlastne nie – veď my sme boli vždy súčasťou jej Vianoc tak ako ona našich. Veľmi skoro som pochopil, že čaro sviatkov vytvárajú ľudia a preto som onedlho tajuplný priestor pod nevelkým smrekom začal vyplňať aj ja. Toto poznanie nijako neznižilo každoročné pekné pocity. Skôr naopak, radosť z možnosti obdarovať je niekedy príjemnejšia, ako byť obdarovaný. Jeden z prvých darčiekov pre moju mamu bol mlynček, tuším na orechy, ktorý som kupoval napochytne 23. decembra v železiarstve. Už ani neviem, kde som naň zohnal peniaze. Medzi skromné darčeky patrila aj rekonštrukcia a oprava starých hodín alebo oprášené fragmenty modelovej železnice.

Dnes už nie som dieťa. Nádejam sa však, že moje deti prežili podobné chvíle radosti z drobných darčiekov a rituálov okolo najkrajších sviatkov roka. Je to poslanstvo, ktoré nevdojak odovzdávame z pokolenia na pokolenie, a tak to má byť. Príbuzní pomaly odchádzajú z nášho života, ale nevytratil sa z našich duší pre mnohé, čím sa do nich zapísali. Možno aj pre drobnosť, ktorú sme kedysi od nich dostali, alebo symbolický tanier pre nich a pocestných, ktorý na našom štedrovečernom stole nikdy nechýbal a chýbať nebude...

Vojtech Moravčík

Gitku zaujalo...

Milí čitatelia, v rubrike Gitku zaujalo vám tento raz ponúkame výber z homílie nitrianskeho biskupa Mons. Viliama Judáka na polnočnej sv. omši z roku 2009.

Inak vníma Vianoce dieťa, človek v produktívnom veku, ktorý je úspešný; inak človek chorý, nezamestnaný, bezdomovec; či človek na konci svojej životnej cesty. Napriek tomu všetkých nás dojíma teplo Vianoc, teplo domova, žiarové oči detí, súcitné a štedré dlane, tichá blízkosť úcty a vdaky... Vianoce chceme naozaj chápať ako sviatok radosti! Pre mnohých je to tak. Ale kto sa na ne pozerá objektívne, musí priznať, že pre mnohých iných sú to aj dni bolesti a tichého smútku. Bôľ u tých, ktorí trpia v tento deň viac ako inokedy svojou samotou. Bôľ a smútok u tých, ktorí počas roku stratili milovaného človeka alebo zažili ťažké údery osudu. Tí, ktorým sa rozpadlo manželstvo; deti ktoré stratili rodičov; mnohí odlúčení od svojich najbližších; nevyliciteľne chorí, ľudia bez zamestnania, prístrešia, základných životných potrieb; v ohrození živo-

ta; aj tí, ktorí pochybujú a zúfajú nad zmyslom svojho života; malí i veľkí, ktorí v tento sviatok trpia v bolesti, ktorú im život udelil...

Tak rád by som hovoril v tejto posvätnnej chvíli o radosti a nádeji a predsa viem, že tieto slová vyvolajú u mnohých ľudí iba trpký úsmev. Možno sme ochotní zo zvyku akceptovať určitú vianočnú rétoriku, ale to, čo sa ohlasuje v týchto dňoch „v mene Božom,“ často naráža na skeptické uši. Môže sa naozaj ešte celkom vážne hovoriť o „láске,“ „nevinnosti,“ „údive“, „nežnosti“, o „úteche“ a o „pokoji“? Mám pocit, že tieto pojmy majú krehkú krásu jemných kvetov, ktoré nemilosrdne odveje jediný náraz mrazivého vetra. Napriek tomu musíme hovoriť o Vianociach a ich jedinečnom posolstve radosti! Aj preto, aby nás zasiahlo a aby našlo cestu z Betlehema k nám.

V Betleheme sa Boh pred dvetisíc rokmi svojím vlastným nečakaným a nepochopiteľným spôsobom dotkol nášho sveta tým, že sa stal človekom. On – Boh od večnosti si zobral na seba ľudskú podobu a takto oslovil človeka svojou pokorou, keď sa stal takým ako on so všetkou jeho biedou a slabosťou okrem hriechu.

Plačeme? Boh prišiel, aby plakal s nami.. Cítíme sa slabými? Boh sa rozhodol postaviť sa na stranu najslabších a najchudobnejších. Je pri tých, ktorí ako pastieri z Betlehema stoja na najnižšom stupni spoločnosti. Čakáme na smrť? Boh prišiel, aby s nami zomrel. Vianoce nám hovoria, kde ho môžeme celkom iste nájsť. Je to Božia radosť: seba „strácať“ a z lásky sa stať jedným z nás, jedným z tých, čo sú celkom kdesi dole. Pre nás je to príčina k veľkej radosti, lebo teraz vieme, že Boh nás miluje láskou, ktorá prekračuje všetky naše predstavy. V malom betlehemskom Dieťati sa rodí nový vzťah človeka k Bohu a nový vzťah človeka k človeku. V tomto novom vzťahu sa neodvolateľne rodí nová sloboda človeka a nová nádej.

Uvedomujeme si, že všetko v nás i okolo nás sa hýbe inakosťou, odlišnosťou, spochybňovaním, relativizovaním uznávaných hodnôt. Sme plní pokroku: pomocou techniky skracujeme dialky, ale zároveň vytvárame prázdny priestor medzi ľuďmi, hlásame poriadok, ale popierame akúkoľvek autoritu, hlásame solidaritu, ale radi súdime všetkých a všetko – okrem seba. Nie, Vianoce nie sú ľahkým dňom. Naša viera je častokrát postavená pred mnohé námietky a otázky, ktoré nezjednodušuje tento sviatok. Áno, často naozaj nie je ľahko premôcť pochybnosti, prekonať sklamanie a veriť. Vianoce nie sú pre nás ľahkým dňom... Ale ani pre Ježiša nebol jeho život ľahký. Nesmieme totiž zabudnúť, aj v tejto radostnej chvíli, na ďalší život spojený s ohlasovaním, ale aj s jeho utrpením a smrťou.

Ježiš – Dieťa sa rodí ako novosť a novosť jeho posolstva sa nevyčerpáva ani neunavuje aj napriek dvetisícročnému rozdávaniu sa. Kresťanstvo nám chce ponúkať čistú, opravdivú, ľudskú radosť presvietenu Božou, pretože Ježiš Kristus je tá nová radosť z Boha, zo života, ktorá je úplná. Celkom sa mi aj tu pozdáva myšlienka Georga Bernanosa: „Úloha Cirkvi pozostáva v tom, že ľuďom treba pomáhať nájsť znovu pramene stratenej radosti.“ Na tomto mieste zaznieva oprávnená otázka: „Ako môže toto posolstvo lásky a pokoja – posolstvo Vianoc, ostať živé? Zmysel Zjavenia je stálou výzvou, je obnovou, návratom dopredu. Iba obrátením srdc, iba zmenou ľudského vnútra môže byť prekonaná príčina všetkého zla; môže byť prekonaná moc Zlého. Iba ak sa zmenia ľudia, zmení sa svet. A aby sme sa mohli zmeniť či meniť k lepšiemu, potrebujeme svetlo prichádzajúce od Boha. To Svetlo, ktoré nečakane vstúpilo do našej noci. Vyvoľme si aj my ty tú cestu, ktorou išiel Ježiš. Nie, to nie je rozprávka ani technický vynález toho-ktorého obdobia. Je to nádherný, sotva uveriteľný prejav Boha, ktorý je Láska. To je príležitosť zmeny a premeny: osobnej, spoločenskej. Boh predsa vstúpil na Zem a do dejín ľudstva. Vstúpil aj do mojich dejín, do môjho života.

Pre nijaké obdobie a pre nijaké skupiny či jednotlivca Boh nie je minulosťou. Boh nám ide neustále v ústrety. Pochopiť, to znamená pochopiť, že Vianoce potom nie sú iba udržiavanou kresťanskou tradíciou či lacným folklorom. Chyťme sa, teda, drahí bratia a sestry, ponúknutej ruky Ježiša Krista, ktorú k nám vystiera a ktorá nič neberie, ale dáva. To je ten najkrajší dar, ktorý si môžeme v tejto posvätnnej chvíli vzájomne žičiť a vyprosovať, aby sme boli šťastnými ľuďmi tu i vo večnosti. Amen.

Zdroj: <http://www.biskupstvo-nitra.sk/dokumenty/110>

Pripravila Gitka Bayerová

Sociálna poradňa

Opatrovateľská služba

Mesto Leopoldov je pripravené pre svojich odkázaných občanov poskytnúť opatrovateľskú službu, ktorá zahŕňa nasledovné služby:

A. nevyhnutné životné úkony:

bežné úkony osobnej hygieny, holenie, pomoc pri obliekaní, vyzliekaní, pri presune na vozík, z vozíka, na lôžko a z lôžka, pomoc pri použití WC, kúrenie, donáška obeda, dovoz jedla, pomoc pri podávaní jedla a pri pití, umytie vlasov, starostlivosť a výchova

nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie, dohľad;

B. nevyhnutné práce v domácnosti:

donáška uhlia, dreva, vody, vynesenie popola, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie, nákup a ďalšie nevyhnutné činnosti súvisiace s prevádzkou domácnosti, práce spojené s udržiavaním domácnosti, príprava raňajok, obeda, olovrantu alebo večere, pranie, žehlenie osobnej a ostatnej bielizne;

C. kontakt so spoločenským prostredím:

sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, do školy, zo školy, do zamestnania, zo zamestnania. Sprievod na kultúrne podujatia, TV a iné verejné podujatia. Tlmočenie z a do posunkovej reči pre nepočujúce osoby, pri lekárskom vyšetrení a vybavovaní úradných záležitostí. Predčítanie nevidiacim pri vybavovaní úradných záležitostí.

Opatrovateľskú službu vykonávajú len vyškolené opatrovatelky, ktoré spĺňajú vzdelanie v zmysle zákona 448/2008, Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a majú akreditovaný opatrovateľský kurz. Cenu práce stanovilo Mesto Leopoldov svojím všeobecne záväzným nariadením č. 70/2009. Za hodinu výkonu práce opatrovatelky občan zaplatí mestu 1,30 €.

Občan o opatrovateľskú službu požiada na Mestskom úrade v Leopoldove u Bc. Viery Lietavovej, telefón: 033 734 2207, e-mail: viera.lietavova@leopoldov.sk. S tlačivami treba zájsť k svojmu ošetrojúcemu lekárovi a požiadať o ich vyplnenie. Žiadateľ podá vyplnené doklady na Spoločnom obecnom úrade v Hlohovci, Jarmočná ulica 2, 920 01 Hlohovec, 2. poschodie, telefón: 033 7910084 u sociálnej pracovníčky Mgr. Ingrid Mrázovej. Spoločný obecný úrad uskutoční šetrenie v domácnosti občana a zistí jeho sociálne a majetkové pomery. Posudkový lekár vypracuje lekársky posudok na základe doloženej lekárskej správy. Sociálna pracovníčka vypracuje rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, na základe sociálneho a zdravotného posudku. Ak mesto má dostatočný počet opatrovateliek a iná prekážka sa nevyskytla, môže opatrovateľskú službu poskytnúť bezodkladne po vydaní rozhodnutia.

Pre informáciu ešte uvádzame, že šetrenie majetkových pomerov sa nerealizuje u všetkých žiadateľov, pretože každá žiadosť má osobitné podmienky a východiská, a teda nevykonáva sa nevyhnutne v každom prípade.

Viera Lietavová

Z mikulášskej miniligy

Leopoldov proti zvyšku sveta neuspel

Už po šiesty raz sa stretli v leopoldovskej nafukovacej športovej hale fanúšikovia futbalu na Mikulášskom miniligovom turnaji, ktorý v sobotu 7. decembra zorganizovali MTK Leopoldov a Leopoldovská futbalová miniliga. V tomto ročníku na umelý trávnik nastúpili tradiční účastníci turnaja, ale aj nováčikovia. „Turnaj organizujeme už po šiesty raz a účasť tradičných, ale aj nových účastníkov nás uistuje, že táto predvianočná športová akcia si našla a stále nachádza podporu medzi mladšími aj staršími futbalistami. Dôležité v nej pritom nie je vyhrať, ale skôr stretnúť sa na hracej ploche aj mimo nej a možno sa tak nachvíľu zastaviť v bežných povinnostiach, porozprávať sa a, samozrejme, zahrať si futbal,“ hovorí hlavný organizátor a duša celého projektu Jozef Krilek.

Na tohtoročnom turnaji sa zúčastnilo desať družstiev s vynikajúcou účasťou 104 hráčov. Okrem družstiev z Leopoldova si prišli aktívne zahrať aj družstvá zložené z hráčov z Červeníka, Šulekova, Hlohovca a Kľačian. Družstvá boli rozdelené do dvoch základných skupín po päť družstiev. Skupina Leopoldov hrala svoje stretnutia dopoludnia a skupina Zvyšok sveta popoludní. Z každej skupiny postúpili do ďalších bojov prvé dve družstvá.

Skupinu LEOPOLDOV tvorili družstvá CCCP, Fízli, FC Autofair Leopoldov, Legia Skazy a New Star, zatiaľ čo v skupine ZVÝŠOK SVETA sa predstavili družstvá AFC Traktor Čeljabinsk, Bardi, Brutálna zostava, Kalamita a OFK Kľačany.

Po skupinovej fáze, v ktorej si každé družstvo zahralo štyri 20-minútové zápasy s jednou výmenou strán, rozhodcovia zaregistrovali tieto výsledky:

Skupina Leopoldov

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1.	FC Autofair Leopoldov	4	4	0	0	12 : 3	12
2.	Legia Skazy	4	3	0	1	9 : 4	9
3.	CCCP	4	2	0	2	3 : 3	6
4.	New Star	4	1	0	3	3 : 7	3
5.	Fízli	4	0	0	4	1 : 11	0

Skupina Zvyšok sveta

Poradie	Družstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1.	Brutálna zostava	4	3	1	0	15 : 3	10
2.	Bardi	4	2	2	0	7 : 3	8
3.	OFK Kľačany	4	2	1	1	8 : 6	7
4.	Kalamita	4	1	0	3	10 : 10	3
5.	AFC Traktor Čeljabinsk	4	0	0	4	0 : 18	0

Po prvom kole v skupine Leopoldov zvíťazilo družstvo FC Autofair Leopoldov a bez straty bodu a postúpilo spolu s Legiou Skazy do vyradovacej fázy. V skupine Zvyšok sveta zasa dominoval tím Brutálna zostava, s ktorým postúpilo družstvo Bardi zložené z hráčov Leopoldova, Šulekova a Hlohovca. O dodržiavanie pravidiel sa počas celodňového mikulášskeho turnaja starali ligoví rozhodcovia Marián Krč-Konečný a Jaroslav Kravárik, ktorí bez problémov riešili všetky sporné situácie.

Semifinálové a finálové zápasy boli rozdelené do 30-minútových celkov s výmenou strán v polovici stretnutia. Víťaz skupiny Leopoldov, FC Autofair Leopoldov, nastúpil v prvom semifinále proti druhému celku skupiny Zvyšok sveta, tímu Bardi. Hráči FC Autofair Leopoldov pomerne jednoznačne postúpili do finále, zápas sa skončil s jasným výsledkom 5:1. V druhom semifinále narazili na seba družstvá Brutálna zostava a Legia Skazy (minuloročný finalisti – poznámka red.). Po pomerne vyrovnanom prvom polčase rozhodli v druhom polčase hráči Brutálnej zostavy o postupe do finále.

V zápase o 3. miesto sa stretli porazení semifinalisti Bardi a Legia Skazy. Zápas po strhujúcom závere sa skončil 3:3 a nasledovali tak strely zo značky pokutového kopu. V rozstrele mali viac šťastia hráči Legie Skazy a umiestnili sa na bronzovom stupni.

Vo finále sa nakoniec stretli víťazi skupín FC Autofair Leopoldov a Brutálna zostava. Brutálna zostava využila väčšie skúsenosti svojich hráčov a napokon jej hráči po tretí raz za sebou zdvihli pohár pre víťaza turnaja.

Aj tohtoročné mikulášske stretnutia boli nasýtené peknými, rýchlymi a občas aj prekvapivými gólovými akciami, za ktoré si gólmani mohli vyslúžiť nielen pochvalu kolegov, ale po skončení turnaja mohli aj ašpirovať na udelenie titulu najlepšieho strelca a najlepšieho brankára. Spomedzi strelcov najviac presvedčilo sedem vsietených gólov od Jozefa Beka z Brutálnej zostavy, ako najlepšieho brankára bol zasa vyhodnotený Jozef Valko z družstva Bardi. A že aj tento ročník nemal naozaj len športový či súperivý nádych, svedčí aj to, že napokon hráči z jednotlivých družstiev prišli spoločne vyhodnotiť 6. ročník mikulášskej miniligy do reštaurácie na námestí.

Organizátori ďakujú sponzorom spoločnosti Lenovo Slovakia, reštaurácii Nový Prancier a miestnemu internetovému poskytovateľovi, Leonetu, za ich materiálnu a finančnú pomoc. Všetci zúčastnení hráči aj diváci boli veľmi spokojní s priebehom turnaja a spolu s hlavným organizátorom Jozefom Krilekom sa tešia na ďalší vydarený ročník.

(ra)

MSTK Leopoldov pred koncom úspešného roka

Naším družstvám 3. liga A muži, 6. liga B muži a 7. liga C muži, ktorí prešli do vyšších súťaží v tomto súťažnom ročníku 2013/2014 a ako nováčik príjemne prekvapili súperov svojou hrou, sa naozaj darí. Je to aj zásluhou chlapcov, že sa vzájomne podporujú a počas zápasu aj jeden druhému radia v taktike hre proti súperovi. V 7. lige prekvapilo naše C družstvo, ktorému právom a zaslúžene patrí druhé miesto v tabuľke. Naše C družstvo prekvapilo a zaskočilo svojich súperov aj vďaka tomu, že máme najmladšie mužstvo v podaní žiakov, ktorí hrávajú aj žiacku 1. ligu. Naši žiaci svoju výkonnosť v zápasoch v 7. lige len potvrdzujú a budúcnosť ukáže, ako budú napredovať.

Naše novovytvorené družstvo muži D, ktoré hrá 8. ligu, si počína veľmi dobre. Viacerí chlapci ešte len zbierajú prvé skúsenosti v lige a je zda len otázka času, kedy budú porážať svojich súperov. V novom tíme hrajú aj Peter Svečula a Ján Mika, ktorý je zároveň aj vedúci družstva D. Títo naši reprezentanti hrajú už druhý rok ligu a pomáhajú družstvu v súťaži – osobitne Ján Mika ako vedúci mužstva svojimi skúsenosťami z predošlého súťažného ročníka cennými radami i taktickou hrou proti súperom. V 8. lige sa začalo dať aj Kristiánovi Vidovi, ktorý hráva žiacku 1. ligu a výkonnostne napreduje. Aj v decembri sa darí našim mužom A v 3. lige. V sobotu 7. decembra sa vrátili z pomikulášskeho zápolenia s Hlohovcom, ktorý porazili 12:6.

Leopoldovskí žiaci suverénne dominujú v 1. lige starších žiakov bez prehry. Vytrvalým tréningom pod dohľadom nášho extraligového trénera a zodpovedným prístupom k stolnému tenisu svoju výkonnosť chlapci zlepšujú doslova každým rokom.

Vďaka stolnotenisovému krúžku, ktorý sa stretáva v telocvični Základnej školy v Leopoldove každú stredu o 14.00 h, sme mohli vybrať sedem detí, z toho dvoch veľmi talentovaných žiakov – Dominika Kotiana a Annu Karabovú. Vybrané deti sa zúčastňujú na

tréningoch v stolnotenisovej hale v MSTK pod dohľadom extraligového trénera. Sme radi, že stolnotenisový krúžok má svoje pevné zázemie a je on veľký záujem aj medzi deťmi. MSTK Leopoldov sa symbolicky rozlúči s

týmto stolnotenisovým rokom prostredníctvom Štefanského turnaja 26. decembra. Kto má záujem, môže sa prísť pozrieť a prípadne sa aj zúčastniť na zápasoch aj proti MSTK mužstvu. Turnaj sa začne o 10.00 h v stolnotenisovej hale.

www.mstkleopoldov.sk

KSST 1. liga žiakov:

Michal Šantavý, Matúš Šantavý, Matej Zlámala, Kristián Vida

KSST Trnava - 1. liga, starší žiaci 2013/2014

Tabuľka súťaže po 3. kole - 1. liga žiakov

#	Mužstvo	U	V	R	P	K	Sety	Zápasy	Body
1	Leopoldov A	5	5	0	0	0	139:17	46:4	20
2	Majcichov A	5	5	0	0	0	136:34	43:7	20
3	Majcichov B	5	3	1	1	0	97:79	28:22	15
4	Vydrany A	5	2	1	2	0	81:84	25:25	12
5	Skalica A	5	2	0	3	0	65:99	19:31	11
6	Galanta A	5	1	0	4	0	63:105	17:33	8
7	Viktória Trnava A	5	1	0	4	0	47:127	11:39	8
8	Malženice A	5	0	0	5	0	39:122	11:39	5

KSST 3.liga Muži A:

Milan Slamka, Daniel Lipták, Peter Pavlen, Branislav Beňuš

KSST Trnava - 3. liga, muži 2013/2014**Tabuľka súťaže po 9. kole - 3. liga mužov**

#	Mužstvo	U	V	R	P	K	Sety	Zápasy	Body
1	Vydrany B	9	9	0	0	0	428:130	133:29	36
2	Veľká Mača A	9	9	0	0	0	418:196	125:37	36
3	Leopoldov A	9	7	0	2	0	370:256	106:56	30
4	Dobrá Voda A	9	5	0	4	0	318:283	89:73	24
5	Kúty A	9	5	0	4	0	326:299	86:76	24
6	Piešťany B	9	4	1	4	0	309:298	83:79	22
7	Špačince B	9	4	0	5	0	272:335	71:91	21
8	Rohožník A	9	3	1	5	0	294:313	76:86	19
9	Hlohovec A	9	3	0	6	0	281:344	65:97	18
10	Holíč C	9	2	1	6	0	214:376	55:107	16
11	Majcichov A	9	1	1	7	0	257:366	58:104	13
12	Pata A	9	0	0	9	0	147:438	25:137	9

OSST 6.liga Muži B:

Pavol Karel, Martin Zverina, Miroslav Gažík, Dušan Ondriš, Lubomír Kašťák, Radovan Čierňny

OSST Trnava - 6. liga, muži 2013/2014**Tabuľka súťaže po 9. kole - 6. liga mužov**

#	Mužstvo	U	V	R	P	K	Sety	Zápasy	Body
1	Špačince C	9	8	1	0	0	384:245	108:54	34
2	Hoste A	9	6	2	1	0	358:279	98:64	29
3	Leopoldov B	9	6	1	2	0	351:280	95:67	28
4	Trebatice A	9	5	2	2	0	318:311	85:77	26
5	Dobrá Voda B	9	5	0	4	0	309:286	90:72	24
6	KST Hlohovec B	9	4	1	4	0	299:307	79:83	22
7	Suchá A	9	3	2	4	0	305:318	73:89	20
8	Sasinkovo A	9	3	1	5	0	297:320	78:84	19
9	Kočin-Lančár A	9	2	2	5	0	284:344	69:93	17
10	Jaslovské Bohunice B	9	2	2	5	0	287:346	68:94	17
11	Trakovice B	9	2	1	6	0	286:349	66:96	16
12	Zeleneč A	9	0	1	8	0	262:355	63:99	10

OSST 7. liga Muži C:

Matej Zlámalá, Radomír Pikna, Michal Šantavý, Matúš Šantavý, Kristián Varga

OSST Trnava - 7. liga, muži 2013/2014**Tabuľka súťaže po 8. kole - 7. liga mužov**

#	Mužstvo	U	V	R	P	K	Sety	Zápasy	Body
1	Zavar B	8	7	0	1	0	340:186	100:44	29
2	Leopoldov C	8	6	0	2	0	353:205	104:40	26
3	Dlhá A	8	6	0	2	0	328:207	94:50	26
4	Malženice B	8	6	0	2	0	314:241	86:58	26
5	Suchá B	8	5	0	3	0	292:266	76:68	23
6	Sokolovce A	8	4	0	4	0	260:288	67:77	20
7	Trebatice B	8	4	0	4	0	243:298	59:85	20
8	Trakovice C	8	3	1	4	0	246:292	65:79	18
9	Kočín-Lančár B	8	2	0	6	0	199:325	49:95	14
10	Sasinkovo B	8	1	2	5	0	218:322	49:95	13
11	Červeník A	8	1	1	6	0	236:318	59:85	12
12	Krakovany B	8	1	0	7	0	230:311	56:88	11

OSST 8. liga TT Muži D:

Ján Mika, Peter Svecula, Adam Ďurica, Branislav Kriška, Roman Gažík, Kristián Vida

OSST Trnava - 8. liga, muži 2013/2014**Tabuľka súťaže po 8. kole - 8. liga mužov**

#	Mužstvo	U	V	R	P	K	Sety	Zápasy	Body
1	Voderady A	8	8	0	0	0	377:141	116:28	32
2	Križovany B	8	7	0	1	0	373:151	113:31	29
3	Zeleneč B	8	6	0	2	0	325:198	95:49	26
4	Chtelnica A	8	6	0	2	0	321:204	93:51	26
5	Jaslovské Bohunice C	8	5	1	2	0	275:256	75:69	24
6	Leopoldov D	8	5	0	3	0	293:243	81:63	23
7	Malženice C	8	3	0	5	0	238:301	63:81	17
8	Častá A	8	3	0	5	0	215:307	55:89	17
9	Piešťany E	8	2	1	5	0	200:323	50:94	15
10	Zeleneč C	8	2	0	6	0	222:318	52:92	14
11	Bojničky A	8	0	0	8	0	185:348	41:103	8
12	Veselé B	8	0	0	8	0	133:367	30:114	8

Pripravil Radomír Pikna.

Naši šachoví riešitelia nám píšú...

Milí čitatelia, bývam v malej obci na východnom Slovensku, ktorá zemepisne leží medzi Košicami a Prešovom. Ako väčšina šachových skladateľov aj ja som sa dostal k skladaniu šachových problémov cez praktický šach. Základy šachovej hry ma naučil môj otec ešte ako sedemročného na kartónovej skladacej šachovnici s drevenými figúrkami, ktorá bola v modrej škatuli s názvom 10 spoločenských hier. Odvtedy som prišiel k mnohým šachovým súpravám, ale asi najlepšie sa mi pracovalo na plechovej magnetickej žltó-hnedej šachovnici, ktorá sa už dnes asi nedá kúpiť. Jednu ešte doma mám. V posledných rokoch som sa však prispôbil technickému pokroku a šachovnicu používam na displeji svojho počítača. Zložil som približne sto šachových skladieb – väčšinou dvojťažiek. Približne polovica z nich získala nejaké významenie. Venujem sa hlavne oblasti cyklických zámen, či už matov alebo motívov. V posledných rokoch vykonávam funkciu redaktora oddelenia trojťažiek v odbornom kompozičnom časopise Pat a Mat. Na zjednodušenie redaktorskej práce som začal po večeroch vyvíjať program, ktorý by uľahčil prípravu, editovanie a tlač šachových diagramov a skončilo sa to tým, že som do neho zapracoval program Popeye, čo je jeden z najlepších programov na riešenie a skúšanie šachových úloh. Program som pomenoval Check Chess. Žiadny počítačový program však nenahradí pocit radosti z „vlastnoručne“ vyriešenej úlohy. Čitateľom Šachového okienka želám ešte veľa potešenia z krásy, ktorú dokáže priniesť dobrá šachová kompozícia.

Marián Križovenský, Kendice

Šachová partia pre zábavu i poučenie:

Biely: **Karl Marx**

Čierny: **Heinrich Mayer**

1.e4 e5 2.f4 (Kráľovský gambit možno odmietnuť ťahmi: 2. - d5 3.exd5 e4, 2. - d5 3.exd5 c6!?, 2. - Sc5; 2. - Jc6 3.Jf3 f5; 2. - d6 3.Jf3 exf4; 2. - Jf6 3.fxe5 Jxe4 4.Jf3 Jg5! 5.d4 Jxf3+ 6.Dxf3 Dh4+ 7.Df2 Dxf2 8.Kxf2; 2. - Dh4+; 2. - c5; 2. - f5!?) **2. - exf4 3.Jf3 g5 4.Sc4 g4**

5.0-0?! (Obaja šachoví oponenti rozohrali v prijatom kráľovskom gambite, o ktorom prvá písomná zmienka pochádza zo 16. storočia, tzv. Muziov - Polierov gambit, ktorý bol v tej dobe veľmi populárny, keď biely obetuje svojho jazdca za rýchly nástup figúr vo vývine. Mohol tiež ustúpiť jazdcom 5.Je1!?, po čom vznikne Salviov gambit: 5. - Dh4+ 6.Kf1 Jf6 7.Jc3 d5 8.Sxd5 Jxd5 9.Jxd5 Ja6 10.d4 f3 11.gxf3 c6 12.Jf4 g3 13.Kg1 Vg8 14.Jg2 gxh2 15.Vxh2 Dg3 16.Kh1 f6 17.Jd3 Se6 18.Sf4 Dg6 19.Se3 Df7 atd. alebo Silberstadtovo pokračovanie: 6. - Jh6! 7.Jc3 Jc6 8.Jxc6 dxc6 9.d4 f3 10.Sf4 Sg7 11.Sxc7 b5 12.Jxb5 cxb5 13.Sxb5+ Kf8 14.Sg3 fxe2 15.Kxe2 De7 16.Dd3 Sb7 17.Vae1 Vd8 18.c3 Jf5 19.Sa6 Sa8 20.Vhf1 Jxd4 21.cxd4 Vxd4 22.Db3 Vxe4 23.Db8+ De8 24.Dd6+ Kg8 atd.) 5. - gxf3 6.Dxf3 Df6 7.e5!? (Po obeti jazdca biely neváha obetovať aj pešiaka, aby otvoril stĺpec na útok voči čiernemu kráľovi.) **7. - Dxe5** (hrozí **8. - Dd4+**) **8.d3 Sh6 9.Jc3 Je7 10.Sd2 Jbc6 11.Vae1 Df5** (Doteraz kopírovali partiu Kolisch - Paulsen, Londýn 1861) **12.Jd5 Kd8 13.Sc3** (13.De2 Jxd5 14.Sxd5 Dxd5 15.Sc3 Sg5 16.Sxh8 De6 17.Dh5 Dg6 18.De2 f5 19.Vxf4 Sxf4? 20.Sf6+ Dxf6 21.De8 mat.) **13. - Vg8 14.Sf6** (14.Vxe7?! Jxe7 15.Sf6 Ve8 16.Df2 Sg5 17.Dc5 c6 18.Vxf4 b6 19.Dxe7 Vxe7 20.Sxe7 Sxe7 21.Vxf5 cxd5 22.Sxd5 Vb8 s materiálnou výhodou čierneho.) **14. - Sg5 15.Sxg5 Dxg5 16.Jxf4 Je5?** (16. - Jd4! 17.Df2 Je6 18.Jd5 Jxd5 19.Jxd5 c6 20.- Se4 d5 21.Sxh7 Jf4 22.Kh1 Vg7 23.g3 Vh7 24.gxf4 Dh4 25.De2 Sg4 26.De8+ Kc7 27.De7+ Dxe7 28.Vxe7+ Kb6 -+; 22.Sxg8? Jh3+ 23.Kh1 Jxf2+ 24.Vxf2 Dxe8 -+) **17.De4 d6 18.h4 Dg4 19.Sxf7 Vf8 20.Sh5 Dg7 21.d4 J5c6 22.c3 a5 23.Je6+ Sxe6 24.Vxf8+ Dxf8 25.Dxe6 Va6 26.Vf1 Dg7 27.Sg4 Jb8 28.Vf7** a čierny sa vzdal.

Karl Marx (1818 – 1883) bol nemecký filozof, ekonóm, historik, novinár, ideológ, ale aj vášnivý šachista. V tomto roku uplynulo 130 rokov od jeho úmrtia. Čo všetko sa za ten čas na tomto svete zmenilo...? Šachoví historici si kladú otázku, či partiu skutočne hral, čo sa malo stať v reštaurácii pri jeho návrate z Anglicka a návšteve Nemecka r. 1867 kvôli korektúram *Kapitálu*. Stretnutie mal zorganizovať nemecký šachista G. Neumann (1838 – 1881), ktorý patrila k najlepším svetovým hráčom v polovici šesťdesiatych rokov 19. storočia. Aj s priezviskom jeho súpera vznikol problém, lebo v životopisnej knihe o K. Marxovi od F. Wheena sa uvádza ako Meyer. Prekvapením pre čitateľa je na konci životopisu zápis priebehu partie označeného ako „kráľovražda“, ale bez komentára k jednotlivým ťahom. Absolútnu pravdu sa už asi nedozvieme, ale šachistov to ani veľmi nemusí trápiť. Dôležité je poučiť sa z priebehu zaujímavého otvorenia, ktoré vo veľmajstrovskej praxi sa už dnes ani veľmi nevyskytuje, lebo jeho korektnosť je sporná, ale kvôli nekompromisnej hre je veľmi zábavné. Partia bola prvýkrát publikovaná r. 1926 v jednom ruskom magazíne. Čo tak skúsiť prekvapiť svojho súpera aj dnes týmto kurióznym otvorením?

(GK)

Šachové okienko

V tomto roku (2013) uplynulo 50 rokov od vydania publikácie s názvom *Šach do vrečka* z pera Bedricha Formánka (súčasného predsedu SOKŠ), ktorá nepochybne mala veľký význam pre popularizáciu kompozičného šachu na Slovensku. V tejto útlej knižke vreckového formátu nájde čitateľ sto dvojťažiek (mat 2. ťahom) s podrobným riešením. Ďalej obsahuje rady, ako skladať dvojťažky, a sto najdôležitejších pojmov z kompozičného šachu, ktoré by mal šachový skladateľ poznať. Začínajúci riešiteľ sa naučí, ako správne riešiť i rozumieť dvojťažkám a ako zapisovať ich riešenia. Na ukážku sme vybrali zo šachovej príručky skladbu od významného, ale už nežijúceho slovenského skladateľa (1909 – 1976) z Komárna. Celkovo publikoval viac ako 300 skladieb. V skladateľských súťažiach získal 109 vyznamenaní, z toho 28 cien (9 prvých), 40 čestných uznaní, 36 pochvalných zmienok a 4 umiestnenia v súťažiach družstiev. V 2. medzinárodnej súťaži družstiev r. 1967 dosiahol najvyšší počet bodov z česko-slovenských autorov a 3. miesto v oddelení trojťažiek (mat 3. ťahom). Na majstrovstvách Československa v rokoch 1963 – 1971 jedenkrát zvíťazil a dvakrát bol druhý. Prvé miesto dosiahol na majstrovstvách Slovenska 1964 – 1969 v trojťažkách. V Albumoch FIDE získal 13 bodov. Viacero rokov bol najlepším slovenským skladateľom trojťažiek, ale vynikol aj vo dvojťažkách. Bol jedným zo skladajúcich členov Slovenskej organizácie kompozičného šachu v r. 1952. V r. 1974 sa stal prvým majstrom Československa v riešení šachových úloh. Zorganizoval úspešný šachový festival r. 1975 v Komárne pre riešiteľov a skladateľov. Biely začne a dá mat druhým ťahom. Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 5.2.2014 Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 11 (Garaj): **A.** 1.Da3? s vyvrátením 1. - Jc5!, **1.De7!** hrozí 2.Dxe4 mat, 1. - Jb6,Jc7,Jc5,Jd6 2.Je5,Jxa7,Dd6,Dxd6 mat; **B.** 1.De7? s vyvrátením 1. - Se5!, **1.Da3!** hrozí 2.Dxa8 mat, 1. - Jb6,Jc7,Jc5,Jd6 2.Jb8,Ja7,Dxc5,Dxd6 mat. Záměna dvoch matov zvodnosti a riešenia po obranách 1. - Jb6 a 1. - Jc5 spracovaná vo forme dvojníka. náš riešiteľ Juraj Brabec upozorňuje, že vo dvojťažke v pozícii A) po obranách 1. - Jg3 (f2,d2,c3,f6) sú možné až tri maty a v pozícii B) vznikol duál po obrane 1. - Jd6. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č.11 bol vyžrebovaný Juraj Brabec z Bratislavy. Blahoželáme!

Skladba č. 12

Andrej Ančin

South African Chess Magazin 1936

Mat 2. ťahom (9 - 12)

(GK)

Spoločenská kronika

November - december

Narodili sa

Timea Tolarovičová

Dávid Proksa

Simona Borovská

Michal Leitman

Viktória Cepková

Jerguš Chlubna

Zosobášili sa

Ing. Lukáš Ondriга
a Mgr. Veronika Čierna

Naši jubilanti

Lýdia Foltinyová

Helena Hubináková

Mária Koleková

Mária Krumpálová

Ján Ondria

Marián Pelzl

Ludovít Sahuľ

Ján Kopún

Jozef Krilek

Dušan Pagáč

Dušan Petrovič

Antónia Smerigová

RNDr. Lubomír Solín

Ludovít Strečko

Margita Štefaňáková

Mária Gulová

Ján Hrobár

Ferdinand Mutkovič

Ján Pataj

Katarína Poláčiková

Štefánia Tittlová

Juraj Zavarský

Hildegarda Kuzmová

Irena Masárová

Lýdia Pestúnová

Mária Brešťanská

Klement Danihel

Margita Kresťanová

Emil Oravec

Jozef Svetlík

Jozef Vaško

Gustáv Zenner

Vlasta Cepková

František Pristaš

Amália Bednáriková

Ondrej Nemčok

Jozef Oravec

Ondrej Strapáč

Emília Adamkovičová

Ján Bednárik

Sidonia Hercegová

Mária Kaiserová

Angela Michlerová

Dezide Ottinger

Alžbeta Zavadilová

Ondrej Strapáč

Mária Löfflerová

Anna Pokrývková

Ladislav Škrabák

Pavol Kulich

Mária Krajčíriková

Opustili nás

Štefan Kadlečík

Spracovala 5.12.2013

Bc. Viera Lietavová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 27. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: november 2013

Foto: J. Hladký, M. Jurčo, J. Marko